Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2017. augusztus 31., csütörtök
LXIX. évfolyam
197. (19686.) sz.
Ára: 2 lej
(előfizetőknek 1 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Becsengetésre készülő tanintézetek

Néhol luxus még a mosdó

Fotó: Nagy Tibor

Számos Maros megyei tanintézetnek nincs végleges egészségügyi működési engedélye, ugyanakkor több óvoda és iskola nem rendelkezik tűzvédelmi engedéllyel – derül ki a Maros Megyei Tanfelügyelőség jelentéséből, amelyet tegnap délelőtt a prefektúra ülésén mutatott be Macarie Ioan **megyei főtanfelügyelő. Az – egyebek mellett – az iskolakezdésre való előkészületeket ismertető ülésen** Mihai-Dan Chirica **belügyminisztériumi államtitkár is részt vett.**

Nagy Székely Ildikó

A tanfelügyelőség jelentése szerint szeptember 11-én a megye 641 tanintézetében – 621 állami és 20 magánintézményben – kezdődik meg a tanítás. Az állami tanintézmények közül 168 rendelkezik önálló jogi személyiséggel, 453 pedig egy másik tanintézet alárendeltségébe tartozik. 226 óvoda – városon 73, vidéken 153 –, 158 elemi iskola – 23 városi, 135 vidéki –, 184 I–VIII. osztállyal működő általános iskola – 42 városi, 142 vidéki –, illetve 37 középiskola –33 városi, négy vidéki – nyitja meg hamarosan kapuit. A tanévet 4090 osztályban összesen 86.471 diák kezdi meg. Ezek a számadatok csökkenő tendenciát mutatnak a három évvel

(Folytatás a 9. oldalon)

Egész napos évadnyitó

Mint megtudtuk, a kezdődő évad során számos jelentős szerző színművét műsorra tűzi mindkét társulat, közöttük olyan alkotók drámáit, mint William Shakespeare, Sütő András, Hedda Gabler, William Golding, avagy Moliére.

2.

A bűvös körben

Hogy mire kellene gyermekeink, unokáink és a magunk életében fokozottabban odafigyelni? Milyen szűrővizsgálatok szükségesek a betegségek megelőzésére? Hogyan lehet kiválasztani a hiteles forrásokat?… Ebben nyújtott eligazítást a Vásárhelyi Forgatag sokféle programja között az Egészségforgatag…

6.

Dallamos C

Angol kapcsolatai miatt őt küldték Törökországba tárgyalni a kilépésről. Szinte krimibe illő fordulat, hogy míg ő külföldön tárgyalt, 1944. március 19-én a német hadsereg megszállta Magyarországot, így a terv nem sikerült. Ekkor már érvénybe lépett Hitler parancsa, hogy Szent-Györgyi Albertet mindenképp el kell fogni.

7.

Kezdődik a 4. liga

Szombaton rajtol a labdarúgó 4. liga új bajnoki idénye. A rajthoz 15 csapat sorakozott fel, ugyanannyi, mint az előző évben, azonban a mezőny nem teljesen azonos a tavalyival, noha a bajnok Marosoroszfalu elbukta a feljutási osztályozót, a 3. ligából pedig nem esett ki Maros megyei csapat.

9.

A budapesti Opera két produkciója vendégszerepel Marosvásárhelyen

4. oldalon

Fotó: Berecz Valter

Aktuális

Technológia és latrina

Mózes Edith

Így ősz felé a legaktuálisabb probléma – sok egyéb mellett – a tanévkezdés, az oktatási intézmények állapota, a tankönyvek helyzete, illetve a szakminisztérium és szakmai szervezetek által tervezett „stratégiák”, javaslatok. A tegnap a marosvásárhelyi prefektúrán is a megye oktatási intézményeinek helyzetéről szólt az egyik jelentés.

Most azonban nem erről szeretnénk szólni, hanem arról, ami tanévkezdés, illetve választási kampányok idején rendre előjön: az ország legeldugottabb településén levő iskolába is be akarják vezetni az internetet és a legmodernebb informatikai technológiákat a politikusok és az éppen regnáló miniszterek.

Az emberek természetesen a megfelelő és jogos fenntartásokkal fogadják e híreket, mert tudják, hogy mindez csupán politikai stratégia, kampányfogás. Mert hogyan is lehetne európai színvonalú, a 21. századnak megfelelő oktatásról és tenchnológiáról beszélni, amikor iskolák, óvodák százaiban nincsenek meg – hogy másról ne beszéljünk – a legminimálisabb higiéniai feltételek sem?

Vegyük csupán a Minőségi oktatás, versenyképes ellátás című minisztériumi projektet. Az oktatási tárca vezetője szerint a projektben szereplő 11 megyében a minisztérium magas szintű IT-technológiával látja el az összes iskolát: eszerint minden osztályban annyi tablet lesz, ahány pad, emellett intelligens táblákkal és videoprojektorokkal szerelik fel, laptopot kap minden pedagógus…

(Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS

31., csütörtök

A Nap kel
6 óra 40 perckor,
lenyugszik
20 óra 4 perckor.
Az év 243. napja,
hátravan 122 nap.

Isten éltessen!

Ma **ERIKA** és **BELLA**, holnap **EGYED** és **EGON** napja.
EGYED: a görögből latinosított Aegidius rövidült formája. Jelentése: pajzsvivő.

IDŐJÁRÁS

Napos idő
Hőmérséklet:
max. 29°C
min. 9°C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2017. augusztus 30.

1 EUR	4,5943
1 USD	3,8446
100 HUF	1,5047
1 g ARANY	162,0535

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Pótérettségi – szóbeli

Ma érnek véget a pótérettségi szóbeli vizsgái, amikor idegen nyelvből vizsgáznak a diákok. Az ideiglenes eredményeket szeptember elsején, pénteken, a fellebbezések utáni végső vizsgajegyeket 6-án, jövő szerdán függesztik ki.

Zárva lesz a VPFSZ székháza

A Volt Politikai Foglyok Szövetsége értesíti tagjait, hogy szeptember 4–6. között a szövetség székháza a kongresszus miatt zárva lesz. Ezt követően szeptember 7-én nyitnak – áll a szerkesztőségünkbe eljuttatott közleményben.

Felvételi a BBTE marosvásárhelyi tagozatán

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Karának marosvásárhelyi tagozata őszi felvételit hirdet az óvodai és elemi oktatás pedagógiája szakra. Beiratkozni szeptember 6–7-én lehet az egyetem titkárságán, az írásbeli vizsgára szeptember 8-án délelőtt 9 órától kerül sor. Az írásbeli vizsga kritériumairól, a beiratkozás és a felvételi menetéről további információk az intézet honlapján találhatók, illetve személyesen a kar titkárságán kérhetők (Marosvásárhely, Köztársaság tér 38. szám). A titkárság telefonszáma: 0265-311-665, honlapcím: http://padi.psiedu.ubbcluj.ro-marosvasarhely/.

Ingyenes gyermekkirándulás

A Telefonos Szeretetszolgálat IX. alkalommal szervez ingyenes gyermekkirándulást olyan 7 és 14 év közötti iskolásoknak, akik egész nyarukat megszokott környezetükben töltötték. A táborozás szeptember 6–10. között zajlik a máramarosi Kővárfonácon, ahová 20 marosvásárhelyi és ugyanennyi kolozsvári gyermek jelentkezését várják. Jelentkezési határidő: szeptember 1., péntek 20 óra. Jelentkezni, bővebb tájékoztatást kérni a 0753-565-656-os telefonszámon lehet.

Vakációs bibliahét

Szeptember 4–8. között kerül megrendezésre a vakációs bibliahét az alsóvárosi református gyülekezetben (Marosvásárhely, Ludasi utca 3. szám). A foglalkozásokra minden gyermeket várnak naponta 16 és 19 óra között.

Játéktár gyermekeknek

A Női Akadémia minden hétfőn 11-től 13 óráig 6–12 éves korú gyermekeket vár játszani a marosvásárhelyi Forradalom (Revoluţiei) utca 45. szám alatti Játéktárba. A foglalkozásra előre be kell jelentkezni a 0722-318-605-ös telefonszámon naponta 10–13, illetve 18–20 óra között (hétvégén is lehet). A foglalkozás ingyenes, a résztvevők szüleinek adományait köszönettel elfogadják, és a Játéktár felszerelésére fordítják. A játékok októbertől kölcsönözhetők.

A pirostarka ünnepe

A Romániai Szarvasmarha-tenyésztők Egyesülete szeptember 1-jén és 2-án Marosvásárhelyen tartja a pirostarka ünnepét. Szeptember elsején 10 és 15 óra között wokshop lesz a Tempo hotelben, 17-19 óra között a prefektúrán nemzetközi kongresszust tartanak a pirostarkáról. Másodikán 10-kor kerül sor az állatkiállítás hivatalos megnyitójára. A legszebb egyedek bemutatása és a díjazás a méntelepen lesz, majd gulyásfőzés zárja a rendezvényt.

Hírszerkesztő: Mózes Edith

100% Reloaded

Egész napos évadnyitó

Fotó: Nagy Tibor

Kaáli Nagy Botond

Évadkezdő sajtótájékoztatót tartott szerdán déli 12 órakor a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház vezetősége. A szeptember 9-én kezdődő új évaddal kapcsolatosan számos információt megosztottak a sajtó képviselőivel a jelenlevők, közöttük *Gáspárik Attila* vezérigazgató, *Keresztes Attila* rendező, a Tompa Miklós Társulat művészeti vezetője, valamint *Alina Nelega* rendező és *Sebestyén Aba* színművész és rendező. Mint megtudtuk, a kezdődő évad során számos jelentős szerző színművét műsorra tűzi mindkét társulat, közöttük olyan alkotók drámáit, mint William Shakespeare, Sütő András, Hedda Gabler, William Golding, avagy Moliére. A soron következő premierekről, valamint az évad további részleteiről a hétvégi Múzsa mellékletünkben olvashatnak, ezúttal a nagyszabású, különleges és délelőttől hajnalig tartó évadnyitó rendezvénysorozatot ismertetjük, amelyre *100% Reloaded* címmel szeptember 9-én, szombaton kerül sor a színházban, illetve a Színház téren.

A szombati program a következő: 10 órától 10.45 óráig *Mozogj velünk* címmel mozgásgyakorlatok lesznek Varga Rékával, 10-től 11 óráig a nagyteremben A dzsungel könyvét próbálják, a próbát a közönség is megtekintheti. 10 és 12 óra között Babysitting, valamint Lerajzolunk téged műhelymunka a Szitai Illustrationnel. 12 órától 12.45 óráig játékos jógagyakorlatok Benő Kinga színművésznővel, 15 és 21 óra között ismét Babysitting, azaz gyerekmegőrző. 15.30 és 16 óra között improvizációs műhely Rareş Budileanu színművésszel az előcsarnokban, ugyanezen időszakban zsonglőrgyakorlatokat mutat be Ruszuly Ervin színművész. 16 és 16.30 óra között tangót oktat Mihai Crăciun színművész, 16 és 18 óra között ismét a Szitai Illustration foglalkozásán vehetnek részt az érdeklődők. 16.30 és 17 óra között Hip-Hop Színház Ciugulitu Csaba és Luchian Pantea színművészekkel, ugyanezen időpontok között táncworkshopot tart az András Lóránt Társulat az emeleti előcsarnokban. 17.30 és 17.45 óra között kortárs tánc a Navarra Dance-szel, 17.30 és 18.30 óra között pedig kincskeresés. 18 és 18.45 óra között színházi kutyashow lesz dr. Bob Miklós és Gáspárik Attila bemutatásában, 19 és 20 óra között Szerencsés szám címmel zenei rulett következik a Bohemia String Quartet közreműködésével, 20 és 20.40 óra között pedig Kangoo Jumps Simona Morariuval. Az évadnyitó eseménysorozat fénypontja Vizi Imre koncertje lesz, amelyre 21 és 22 óra között kerül sor a nagyteremben, ezt 23 órától talk show követi a Liviu Rebreanu Társulat művészeivel a Parking teremben, míg 24 órától éjjel 1 óráig karaoke lesz ugyanott.

Ami a folyamatos programpontokat illeti, 10 és 21 óra között lesz információs sátor, önkénteskedési lehetőség. Társasjátékok a Játszma.ro és a Café Thalia támogatásával, selfie-verseny, 10 órától 17 óráig Procardia-sátor, 10 órától 18 óráig Oriflame-programok, ugyancsak 10 órától 18 óráig könyvcsereprogram. A jegypénztár aznap 10 és 21 óra között tart nyitva, további információk a 0365-806-866-os telefonszámon kérhetők.

Sorsoltunk

Szerdán sor került a Népújság által felajánlott szokásos havi nyeremények kisorsolására, amelyen 57 hűséges olvasónk vett részt. Az élelmiszerekkel teli Népújság-kosarakra – amelyek értéke egyenként 100 lej – Marosvásárhelyről 419, a vidéki településekről 67 levél érkezett.

A Népújság-kosár nyertesei: *Ádámos Ernő* (Marosvásárhely, Rozmaring u. 2/6. sz.), *Kertész Erzsébet* (Marosvásárhely, Progresului u. 17. sz.), *Ács Rozália* (Marosszentgyörgy, Új u. 5/A sz.).

A Hűséges előfizető nyereményjátékra – amelyen kivételesen hat díjat sorsoltunk egyenként 150 lej értékben – 412 levél érkezett. A nyertesek: *Bereczki Viktor* (Marosvásárhely, Rebranu u. 20. sz.) – a helyszínen vette át nyereményét –, *Márton Mihály* (Marosvásárhely, Bogáti u. 37. sz.), *Tamási János* (Héjjasfalva 221. sz.), *Kercsó Éva* (Marosvásárhely, 1918. December 1. út 158/30. sz.).

A 100 lej értékű Hűségtombola díjat ezúttal a teremben levő szászrégeni hűséges olvasóink, Fórizs András nyerte, aki családjával vett részt a sorsoláson.

A nyeremények átvehetők munkanapokon 9-14 óra között a szerkesztőségben, az 57-es irodában, telefon: 0742-828-647.

Fotó: Nagy Tibor

RENDEZVÉNYEK

II. lőrincfalvi falutalálkozó

Dózsa György község polgármesteri hivatala augusztus 31. és szeptember 3. között szervezi meg a II. lőrincfalvi falutalálkozót és a testvértelepülések találkozóját. A háromnapos rendezvényen fellépnek: Homonyik Sándor és zenekara, a Bekecs néptáncegyüttes, László Attila, a Búzavirág és Somvirág néptánccsoport, a Kéknefelejcs magyarnóta-társulat, a Marosvásárhelyi Székely Néptáncosok, Jakab Melinda vezetésével. A falutalálkozó keretében megrendezésre kerül az immár hagyományossá vált murokországi zöldségkiállítás is. A testvértelepülések találkozója alkalmával egyhetes diáktábor is lesz, melyen 75 diák és 15 kísérő vesz részt a testvértelepülésekről és Dózsa György községből. Minden lőrincfalvi elszármazottat szeretettel várnak.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000052
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Szijjártó Péter magyar külügyminiszter Bukarestben tárgyalt

Magyar kulturális intézet létesül Kolozsváron

Két, jelenleg ideiglenesen és korlátozott nyitvatartással működő határátkelőhely állandó nyitvatartásáról, és a kolozsvári magyar kulturális intézet megnyitásáról állapodott meg Szijjártó Péter magyar külügyminiszter román tárgyalópartnereivel szerdán Bukarestben. A magyar diplomácia vezetője szóba hozta a MOGYE és a katolikus iskola helyzetét is.

Szijjártó Péter Teodor Meleşcanu meghívására látogatott Bukarestbe, ahol délután előadást tartott a román nagykövetek éves értekezletén. Reggel Kelemen Hunorral, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnökével, majd Teodor Meleşcanu román külügyminiszterrel és Marcel Ciolacu miniszterelnök-helyettessel tárgyalt.

Tárgyalásai után az MTI-nek adott nyilatkozatában úgy értékelte, hogy a kölcsönös bizalom megerősödését jelzi, hogy meghívást kapott a román nagyköveti értekezletre. Megjegyezte: pár évvel ezelőtt nehezen lett volna elképzelhető, hogy Románia külügyminisztere a magyar nagyköveti értekezleten, Magyarország külügyminisztere pedig a román nagyköveti értekezleten tartson előadást.

Új határátkelőhelyek és kulturális intézet

A magyar külügy vezetője elmondta: a román kormány megadja a felhatalmazást a román külügyminisztériumnak a tárgyalásra, amely során gyorsan el fogják dönteni, hogy a februárban ideiglenesen és időszakosan megnyitott határátkelőhelyek közül melyik kettő maradjon állandóan nyitva. Azt is elmondta, hogy hamarosan létrejön a második autópálya-határátkelőhely a román–magyar határon. A magyarországi M4-es 2019 végéig eléri az államhatárt, ahol a határátlépési infrastruktúrát is megépítik, és addig román oldalon is megpróbálnak a határig érni az A3-as autópályával.

Szijjártó Péter a kolozsvári magyar kulturális intézet megnyitásáról elmondta: a román kormány megadta ehhez a felhatalmazást a román külügyminisztériumnak, és várhatóan már néhány napon belül le tudják zárni az erről folytatott tárgyalásokat.

MOGYE és katolikus iskola

A miniszter megemlítette: mint minden más alkalommal, ezúttal is az RMDSZ elnökével kezdte bukaresti megbeszéléseit, és áttárgyalták a magyar–román kapcsolatban megoldásra váró kérdéseket, amelyeket fel is vetett a román vezetőkkel folytatott tárgyalásain.

„Kértem a román illetékeseket, hogy a két marosvásárhelyi oktatási intézmény ügyét: a Római Katolikus Teológiai Líceumét és az Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemét (MOGYE) oldjuk meg. Azt gondolom, hogy politikai akarattal és egy kis jóindulattal ez a két ügy megoldható a közeljövőben” – jelentette ki a miniszter.

Hozzátette: „szükség van minden olyan alkalomra, amikor a kölcsönös bizalmat javítani, és a közös sikertörténeteket építeni tudjuk. A bizalom javítása és sikertörténetek létrehozása nyomán érhetünk el oda, hogy a megoldatlan kérdéseket is rendezni tudjuk” – fogalmazott az MTI-nek adott nyilatkozatában Szijjártó Péter.

Energetikai együttműködés

Szijjártó sikertörténetnek nevezte Románia és Magyarország kereskedelmi kapcsolatait, amelyek segítik azt, hogy a két ország kapcsolatai más területeken is kedvezően alakuljanak. Elmondta: Románia Magyarország második legfontosabb exportpiaca. Az elmúlt évben a magyar vállalatok 4,6 milliárd euró értékben exportáltak Romániába, és az idei esztendő első öt hónapjának az adatai 16 százalékos növekedést jeleznek. „Ha a román gazdaság jól megy, ha Románia sokat importál, a magyar vállalatok ebből sokat profitálnak” – állapította meg a miniszter. Azt is megemlítette: a MOL Románia 15. legnagyobb vállalata, az OTP pedig a 14. legerősebb bank az országban. Örvendetesnek mondta, hogy a román kormány „nem áll negatívan az OTP azon szándékához”, hogy tovább növelje piaci részesedését.

Szijjártó Péter az energetikai együttműködés területén is eredményekről számolt be. Mint elmondta: a Románia és Magyarország közötti gáz-interkonnektoron keresztül jelenleg csak Magyarország irányából lehet Romániába gázt szállítani. Románia elkezdte azonban azokat a beruházásokat, amelyek nyomán lehetővé válik, hogy Magyarország 2019 végére évente 1,75 milliárd köbméternyi gázt, 2022 végére pedig évente 4,4 milliárd köbméter gázt vásároljon Romániából.

Azt is elmondta: már csak néhány kisajátítási döntés szükséges ahhoz, hogy Békéscsaba és Nagyvárad között a két ország villanyhálózatait is összekössék.

Gazdaságfejlesztési programok

Szijjártó Péter a nap „legjobb hírének” mondta, hogy román tárgyalópartnerei pozitívan fogadták azt a magyar szándékot, hogy a magyar kormány a vajdasági és kárpátaljai után erdélyi gazdaságfejlesztési programot is indítson. „A németek már dolgoznak hasonló programon Románia területén, és mi a német mintára szeretnénk elindítani ezt. Abszolút pozitív a román kormány hozzáállása, és már csak néhány technikai részletet kell tisztáznunk ahhoz, hogy ezt a magyar, a román és az EU-s jogszabályoknak is meg tudjuk feleltetni” – fogalmazott.

Magyarország külügyminisztere a délután folyamán a képviselőház elnökével, Liviu Dragneával és a szenátus elnökével, Călin Popescu Tăriceanuval is kétoldalú megbeszélést folytatott.

(Hírösszefoglaló)

Fotó: MTI

Műszaki mentés és elsősegélynyújtás Marosvásárhelyen

Életmentők versenye

Tegnap délután Marosvásárhelyen ünnepélyes megnyitóval kezdetét vette a ligeti stadionban szervezett négynapos sürgősségi műszaki mentési és elsősegélynyújtási világverseny.

Szer Pálosy Piroska

A részt vevő tizenhat ország legjobb csapatainak díszfelvonulására a Rózsák terén került sor, melyen Raed Arafat belügyminisztériumi államtitkár, az országos és megyei vészhelyzeti felügyelőségek képviselői, országos és helyi közigazgatási képviselők, valamint a World Rescue Organization képviselői is jelen voltak.

Amint *Raed Arafat* hangsúlyozta, az ország először ad otthont képzett elsősegélynyújtó és sürgősségi műszaki mentési csapatok megméretkezésének. Azért esett Marosvásárhelyre a választás, mert az országban elsőként itt indult be a SMURD Rohammentő-szolgálat tevékenysége, az első baleseti beavatkozásnál alkalmazott műszaki mentést is a megyében végezték.

A World Rescue Challenge elnevezést viselő rendezvényt 1999-től évente szervezik meg, és a World Rescue Organization – melyhez Románia négy évvel ezelőtt csatlakozott – tagországainak bajnokai vesznek részt rajta. A World Rescue Challenge 2017-es versenysorozaton, melyet holnaptól vasárnapig naponta 8-19 óra között tartanak a Ligetben – a belépés díjtalan –, több mint hetven csapat mérkőzik meg a műszaki mentési és a baleseti sebészeti versenyek keretében.

A világ legjobbjai között számon tartott sürgősségi mentőalakulatok 34-34 csapata vesz részt a két versenyszámban a világbajnokságként jegyzett megméretésekben. Ez hozzávetőleg 350 résztvevőt jelent Nagy-Britanniából, Brazíliából, Írországból, az AEÁ-ból, Kanadából, a Dél-afrikai Köztársaságból, Portugáliából, Franciaországból, Luxemburgból, Ausztráliából, Szlovéniából, Csehországból, Kolumbiából és Svájcból. A zsűri nemzetközi és hazai szakemberekből áll, a verseny keretében tesztelik a szakértelmet, az évek során szerzett szakmai tapasztalatot, ezért különböző nehézségi fokozatú próbákon kell bizonyítsanak a csapatok.

A műszaki mentések versenye egy tízperces gyorspróbából és húszperces standard próbából áll, mindkét esetben roncsok közé szorult személyt kell kimenekíteni különböző fokozatú nehézségek árán, valamint egy harmincperces összetett versenyszám is része a megméretésnek. A sürgősségi traumatológiai versenyben tízperces egyszerű standard próbát és egy olyan komplex próbát kell teljesíteni, melynek két sérültje van.

Az életmentők versenye egyben tapasztalatcsere is a közúti balesetek során történt beavatkozási eljárások fejlesztése és minőségi javítása érdekében, mert egyúttal egymás technikáit elsajátítva új módszereket tanulhatnak.

Ország – világ

A pápai nuncius továbbította a listát

Száztizenegy gyermek nevét tartalmazó jegyzéket adott át tegnap személyesen Miguel Maury Buendía pápai nagykövetnek Bukarestben a marosvásárhelyi Római Katolikus Teológiai Líceum szülői közösségének három képviselője. A pápai nuncius pénteken délután értesítette a szülőket, hogy abban az esetben, ha sikerül összegyűjteni a cikluskezdő osztályok indításához szükséges számú gyermeket, akkor a tanintézmény folytathatja tevékenységét. A szülők péntektől vasárnap estig az előkészítő, az ötödik és a három kilencedik osztályba 111 jelentkezőt írtak fel, s a jegyzéket személyesen adták át az érseknek. A pápai nagykövet örömmel nyugtázta, és továbbította is az oktatásügyi miniszternek, aki ehhez a feltételhez kötötte az iskola további működését.

Kvórumhiány miatt elnapolták a CSM ülését

Kvórumhiány miatt elhalasztották a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács (CSM) szerdai ülését. A testület elnöke, Mariana Ghena az ülés elején bejelentette, a munkálatok nem kezdődhetnek el, mivel a tagok nem biztosították a kvórumot. Hírügynökségi források szerint ez annak tudható be, hogy az ülés napirendjén szerepelt többek között az Igazságszolgáltatási Felügyelet külső auditjáról készített végleges jelentés is, és, bár nem nyújtottak be erre vonatkozó írásos javaslatot, a felügyelet vezetőségének esetleges leváltása is szóba kerülhetett volna. *(Agerpres)*

Toader: Az ügyészek nem törvényalkotók

Tudorel Toader igazságügyi miniszter bejelentette, még a szerdai nap folyamán elküldi a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanácsnak (CSM) az igazságügyi törvények módosításait tartalmazó tervezetet, az ügyészségeknek azonban nem áll szándékában továbbítani azt. Az ügyészségek vezetői által a tervezettel kapcsolatban megfogalmazott bírálatok kapcsán a miniszter azt mondta, az ügyészek nem törvényalkotók. „A törvényalkotási eljárás során mindenkinek megvan a maga alkotmányos szerepe. A minisztérium kezdeményez, közvitát hirdet, a kormány jóváhagyja a tervezetet, esetleg módosít rajta, majd a parlament elé kerül. Ebben a folyamatban minden résztvevőnek illeszkednie kell az alkotmány szabta hatásköri keretek közé. Az ügyészek nem törvényalkotók. Nem tudtam, hogy háromkamarás parlamentünk van, szenátussal, képviselőházzal és ügyészekkel, akik szavaznak a törvényekről. Tudomásom szerint az ügyészeknek alkalmazniuk kell a törvényt” – tette hozzá a miniszter. *(Agerpres)*

Tudose az üzemanyagok extra jövedéki adójáról

Az üzemanyagok extra jövedéki adójának újbóli bevezetése is szerepelt egyebek mellett a Tudose-kormány szerdai ülésének napirendjén. „Próbáljuk helyrerakni a dolgokat. Amikor felszámoltuk az extra jövedéki adót, nem csökkent a töltőállomásokon gyakorolt ár. Megpróbáljuk visszahozni. Ha nő az ár, elbeszélgetünk a forgalmazó és gyártó vállalatokkal. (…) Mi nem azért szüntettük meg az adót, hogy nekik profitot generáljunk, hanem azért, hogy csökkenjen az ár. Nem működött, visszahozzuk” – nyilatkozta a miniszterelnök. Leszögezte: Romániának pénzre van szüksége az infrastruktúrafejlesztésre, az autópályákra, a kórházakra, „egy sor dologra”. *(Mediafax)*

Technológia és latrina

(Folytatás az 1. oldalról)

Szép kilátások, de mindenki tudja, hogy ugyanakkor a helyi önkormányzatok kezelésében levő oktatási intézményeknek közel a fele működik évek óta egészségügyi engedély nélkül. Ami azt is jelenti, egyebek mellett, hogy nincs benne angolvécé, mosdó, folyó víz, vagyis hiányoznak a higiénia legminimálisabb feltételei is. A sokszor düledező illemhely az udvar végében van, de vannak települések, ahol csak latrina, úgynevezett török vécé található. Ilyen volt például Alexandru Vlahuţa szülőfalujában is, ahol a múlt század második felében kezdő tanárként dolgoztam, és ahol a helyzet azóta sem sokat változott.

Nem beszélve azokról az esetekről, amikor leomlik a plafon, és csak a szentlélek menti meg a gyermekeket, van, ahol nincs fűtés, a gyermekek otthonról viszik a tűzifát, hogy legalább fagypont közeli „meleget” érezzenek az osztályban és hadd ne folytassuk.

Természetesen szükség van az oktatás korszerűsítésére. Az is igaz, hogy ahol lehet, biztosítani kell a legmodernebb oktatási eszközöket, és a technológia lehetőségeit, hiszen ha azt várnánk, hogy minden egyes romániai iskolában legyen előbb vezetékes víz és angolvécé, a világ végéig várhatnánk.

Ám legjobb az lenne, ha a közoktatás fejlődését, fejlesztését és a megfelelő oktatási körülmények biztosítását nem a napi politikai hadakozások diktálnák. Most, ősz elején ezek az igazán aktuális dilemmák.

A budapesti Opera két produkciója vendégszerepel Marosvásárhelyen

Tizenkét kamion, kilenc autóbusz, valamint a Magyar Állami Operaház szólistái, a Magyar Nemzeti Balett, az Opera Zenekar és az Opera Kórus összesen 380 művésze és munkatársa vesz részt a 133 éves Magyar Állami Operaház első erdélyi és partiumi turnéján. A Kárpát-Haza OperaTúra 2017. szeptember 10-én és 11-én a Sportcsarnokba érkezik Erkel Ferenc Hunyadi László **című operájával, Ronald Hynd–Lehár Ferenc világhírű operettjének balettváltozatával,** A víg özveggyel**.**

Minden magyar embernek szüksége és joga van arra, hogy a nemzethez tartozónak érezze magát. Különösen fontos ez azok számára, akiknek egy történelmi döntés hozadékaként más országban, más kulturális környezetben kell megőrizzék nemzeti identitásukat. Halmozottan fontos a segítség azoknak, akik szórványban élnek, magyarságukat ezen környezetben kell megtartaniuk, kiteljesíteniük. *A projekt célja, hogy a határon túli valamennyi vidéken nagyszabású előadásokat mutassunk be az ott élő magyar közösség, de akár a többségi társadalom számára is.*

Minderre az Operaház várhatóan csaknem másfél évig tartó felújítása adott alkalmat. Mint Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a sajtóeseményen fogalmazott, a turné támogatásával „egy kihívást lehetőséggé változtattunk". Hoppál Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára a turné megvalósulása apropóján azt hangsúlyozta, hogy minden külföldi magyar közösség a kultúra által szeretne kötődni az anyaországhoz, ezért van igény a minőségi magas kultúra közvetítésére. Bíró Rozália, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség Bihar megyei szenátora példaértékűnek nevezte, hogy az Operaház olyan élményt hoz Erdélybe és a Partiumba, ami az összetartozást erősíti.

Az OperaTúra szeptember 4-től 21-ig tartó első fejezetének állomásai Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, Székelyudvarhely, Marosvásárhely, Nagyvárad, Temesvár, Arad és Kolozsvár. „Habár az Operaház alapítása 133 éve az összmagyarság egyetlen ilyen intézménye, sohasem járt még ezekben a városokban" – hangsúlyozta Ókovács Szilveszter főigazgató. „Olyan műveket viszünk, melyek nem spórolni igyekeznek a művészi tartalommal." Minden városban két napot időzik a társulat, az első napon Erkel *Hunyadi László* című operája, a másodikon Ronald Hynd Lehár Ferenc világhírű operettjének zenéjére készített balettje, *A víg özvegy* látható.

Erkel Ferenc 1844-ben, a reformkor tetőpontján komponálta hazafias operáját, mely a magyar történelem egyik zűrzavaros periódusára, a nándorfehérvári diadalt követő napokra koncentrál. A Hunyadiak korában játszódó mű hőse azonban nem a híres törökverő, Hunyadi János vagy a későbbi Mátyás király, hanem a vérpadra lépő fiatal lovag, László. A kortárs nézők lelkesen fogadták a művet, mivel nem is annyira titkolt áthallásokat tartalmazott saját koruk politikai viszonyaira; természetesen az olasz és francia mintákat, valamint a verbunkos hagyományokat követő zene is megtette hatását.

A művet, mely bemutatója óta megszakítás nélkül a magyar repertoár megbecsült darabja, 2012-ben új rendezésben mutatta be a Magyar Állami Operaház. Marosvásárhelyen a közönség a főbb szerepekben az Opera olyan vezető énekeseit láthatja, mint *Miklósa Erik*a vagy *Kolonits Klára*, de számos erdélyi születésű művész, így a címszerepet alakító *Pataki Adorján*, a Cillei Ulrikot megformáló *Sándor Csaba* vagy V. Lászlóként *Szappanos Tibor*, Gara nádorként pedig *Laborfalvi Soós Béla* is fontos közreműködője az előadásoknak. A darabot az egyik legelismertebb magyar karmester, *Medveczky Ádám* dirigálja.

Talán furcsának hathat, hogy Lehár Ferenc A víg özvegy című darabját a Magyar Nemzeti Balett előadásában tekintheti meg a közönség. A népszerű operettből Ronald Hynd brit koreográfus készített fantasztikus balettet 1975-ben az Ausztrál Balett megbízásából. A darab témaválasztása újdonságnak számított, ugyanis korábban senki sem próbált operettet balettszínpadra ültetni. A történet 1905-be, Párizsba repít minket, ahol a Pontevedro nagykövetségen áll a bál: az országot fenyegető államcsőd borzolja a diplomaták idegeit. Egyetlen reményük maradt, hogy tőkéhez jussanak: egy dúsgazdag özvegyet összeházasítani korábbi szerelmével.

A nagy tablókból építkező előadás legszebb részei a kettősök és a jellemek bemutatását lehetővé tévő szólók, amelyeket hatásos, sokszor komikus pantomim részek egészítenek ki. A koreográfus kiválóan bánik a karaktertáncokkal a II. felvonásban, bár furcsa módon a délszláv karakterű zenék között egy lengyel polonézt is látunk. A víg özvegy szerencsés keveréke mindannak, ami ahhoz szükséges, hogy a közönség kitűnően szórakozzon és élvezze Lehár csodálatos muzsikáját. Minderre bizonyíték a balett több mint 40 éve tartó töretlen sikere. A darab magyarországi bemutatójára 2014-ben került sor az Erkel Színházban. A marosvásárhelyi előadáson a népes szereplőgárda soraiban a Magyar Nemzeti Balett kiválóságai, *Hangya Rita, Timofeev Dmitry, Földi Lea* és *Rónai András József* is láthatók majd. A turné beharangozó sajtóeseményen *Ronald Hynd* elmondta, a Müncheni Balett igazgatójaként meglepetéssel tapasztalta annak idején, milyen sok csodálatos magyar táncos érkezik Erdélyből. A koreográfus számára megtiszteltetés, hogy magyar szerző művére készült balettjét magyar társulat adja elő.

A Kárpát-Haza OperaTúra Magyarország Kormánya támogatásával valósul meg.

*

Jegyek kaphatók a www.bilete.ro weboldalon, a Román Posta bilete.ro jelzéssel ellátott telephelyein, illetve az Inmedio és Germanos bolthálózatban.

https://www.bilete.ro/categorii/cultural/opera-nationala-maghiara-budapesta/

(Közlemény)

60 éves a marosvásárhelyi Székely Népi Együttes Gyermekegyüttese

A szeretet megtartó hatalma…

Cseh Gábornak,
a Gyermekegyüttesre való megemlékezések
fáradhatatlan főszervezőjének

60 esztendő… Jóságos Istenem! Ez több mint két emberöltő. Erre szokta mondani a csíkszentdomokosi öreg székely, hogy „Há', kánd hiszi, mert én nám!" És a csoda mégis megtörtént. Mert pontosan 60 évvel ezelőtt itt, az akkor még valóban Székelyvásárhelynek mondott-érzett Marosvásárhelyen megszületett a Székely Népi Együttes Gyermekegyüttese. Így életre kelt a csoda. Mi, akik akkor valóban csak álmodozó, kamasz kislelkek voltunk, egy olyan lélek- és testbűvölő ajándékot kaptunk kiváló mestereinktől, Dini, Misa, Pista és a karnagy Jóska bácsitól, amelyet soha, de soha nem felejthettünk el.

De hát hogyan is felejthetnénk el a mozdulatvilágot, a néptáncot, a tavaszi illatokat és madárcsicsergést idéző kórusműveket, az összetartozást, a kibontakozó, ártatlan gyermekszerelmek határtalan csodáit? Elfeledhetjük-e a Kultúrpalotában megtartott bemutatkozásunk közönségbűvölő élményét, a szűnni nem akaró vastapsot, az örömkönnyeket és a virágesőt? És felejthetjük-e, barátaim, a gyimesi tájak, fenyvesek és hegyek tavaszi-nyári harmincnapos illatát? Hát nem volt-e csoda a kolozsvári Magyar Operában a fellépésünk, amely után még a vasfüggönyt is kétszer kellett felemelni? És hány akkori gyerekcsapatnak adódott meg, hogy a legfelsőbb állami vezetők felállva tapsolják a román fővárosban? És elhiszi-e ma bárki is, hogy másnap az akkor még szintén gyermekcipőben járó Román Állami Televízió élő adásába kaptunk meghívást?

És mi, akik akkor hittünk a tehetség, a szorgalom, a néptánc és a népdal varázserejében, most, 60 év után is itt állunk (de inkább ülünk), és emlékezünk. Emlékezünk az égi fényekbe költözött mestereinkre, barátainkra: Misára, Dinire, Ottóra, Haáz Sanyi bácsira, Szalman Lóránt karnagyra, Éghy Ghisszára, táncosokra, zenészekre, énekesekre. Ámént Pista, Molnár Lajos (Tubi), Rigó Misi, Kedei Jancsi, a kis Valics, Puiu és sokan, sajnos, nagyon sokan mások… milyen csodálatos emberek voltak!

60 esztendő!! Hihetetlen! És mi, akik még élünk és remélünk, ezúton is hódoló tisztelettel köszönjük meg, hogy a legszebb, legtisztább, legőszintébb gyermekkort kaptuk Tőletek ajándékba.

A marosvásárhelyi Székely Népi Együttes Gyermekegyüttesének 60 éves, örömösen fájó, igaz története immár Erdély és az egyetemes magyarság kultúrtörténetének letagadhatatlan drágaköve.

Babits Mihály, a „Poeta Doctus" (tudós költő) több mint száz évvel ezelőtt írta ezeket a sorokat:

„Mindenik embernek a lelkében dal van
és a saját lelkét hallja minden dalban
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek."

Ez volt a mi hatvan évvel ezelőtti szellemi-lelki útravalónk. A szeretet megtartó hatalma!!!

Örök hála és tisztelet mestereinknek, okítóinknak és a nagy Székely Népi Együttes valamennyiünket körülölelő, segítő, dédelgetően pátyoló egykori és ma is köztünk lévő örök fiatal művészeinek!

Kelemen Ferenc
(73 éves nagytata)

Ui. Nézem a 13 éves Peti unokámat. Elbűvölően, szikrázóan járja, dobbantja, tapsolja és pattintja a széki sűrű tempót… Budapesten. Ej, a csűrdöngölőjét! Ha az ő korában én is ilyen szépen táncoltam volna…

Helikopter-leszálló Kolozsvár belvárosában

Sürgősségi esetek ellátását fogja szolgálni az a helikopter-leszálló, amelyet Kolozsvár belvárosában, a polgármesteri hivatal közvetlen közelében található parkolóban alakítanak ki – tájékoztatott szerdán Kolozsvár polgármesteri hivatala és a Kolozs megyei katasztrófavédelmi felügyelőség. Ion Moldovan, a Kolozs megyei katasztrófavédelem vezetője szerint egyelőre a tervezésnél tartanak, ugyanis a helikopter-leszállót a városházához tartozó parkolóház tetején szeretnék létrehozni, de ehhez figyelembe kell venniük a műemlékvédelmi előírásokat és a környékbeli, magasabb épületek okozta esetleges akadályokat is. Emil Boc polgármester ígérete szerint Kolozsvár polgármesteri hivatala fedezni fogja a helikopter-leszálló kialakításának költségeit. A nyilatkozatok annak apropóján hangzottak el, hogy Raed Arafat államtitkár jelenlétében a Kolozs megyei SMURD két, sürgősségi orvosi beavatkozásokra alkalmas motorbiciklit vett át. *(Agerpres)*

Valami Liget

Kegyes volt hozzánk az ég. (Nem nagybetűvel.) Az égbolt, az éghajlat, az idő és az időpont. Így mondják közhelyesen, de bárhány szinonimát sorolnék fel, csak azt állíthatom büntetőjogi felelősségem teljes tudatában, hogy szerencsés csillagzat alatt született/zajlott a Forgatag.

Vagy jó helyen van a Liget. Régi nevén az Erzsébet-liget. Amit persze vissza is lehetne csempészni a köztudatba, miután az Augusztus 23. Stadion, sport- és testedző park elnevezés véglegesen kikopott közel három évtized alatt, mióta nem ünneplik hazánk kizsákmányolást már nem ismerő dolgozói felszabadulásu(n)k ünnepét, amikor a dicső szovjet Vörös Hadsereg, valamint a vele szövetséges román fegyveres erők (utóbb csak azok, a szovjet hősök ki- és elkoptak a történelemkönyvek lapjairól és lábjegyzetté zsugorodtak) ellentámadásba lendülve kiverték a fasiszta hordákat az ország területéről, és beköszöntöttek a bulldog idők.

Ezt is augusztusban rendezik meg jótékony és találékony erők, de nem kötelező megünnepelni. A Forgatag minden mozzanata az egyén szabadságára és választani tudására, ízlésére van alapozva. A polgár eldöntheti szabadon, nem minden családi kényszer nélkül, ha kijön a Ligetbe családostul, magányos sörivóként, felkeresi a zártabb helyszíneket, mint az Aranykukurigút, vagy az árva Bethlen Kata borudvart, ahol árvaságát jóféle honi és magyarhoni borokkal fogja sutba dobni, elmegy koncertre vagy egyéb kollektív huncutságoknak hódol.

Egy biztos, a vásárhelyi fogyasztók 90 százaléka, hacsak nem ágyban fekvő, embergyűlölő, megveszekedett Cuvântul liber-olvasó, legalább egyszer az öt nap alatt valamelyik helyszínt, eseményt, happeninget felkereste, megfordult ott, kissé süketebben távozott a művészetek élvezetéből, egy elfelejtett régebbi dalt dúdolva tért haza késő este otthonába, és különös élvezetet okozott neki az addidászok lerugdosása, lábának kéjes kinyújtóztatása.

Otthon volt a Ligetben, otthonosan érezte magát a Téka-udvaron.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Gyermekkorára gondolt – ha már elég idős –, midőn a Ligetben még platánok lombjai alatt sétált szerelmével, vagy könyvvel a kezében betanult egy szerelmes verset, amit el akart mondani neki, na hogy is hívják, tudod, az a szép magas barna lány, és bosszankodik magában, hogy a lány neve helyett már megint Szkle Rózsika ölelte át. Pedig a verset ma is el tudná mondani. Vagy arra, amikor még a lelátók felé sietett, hogy végigszurkoljon egy mérkőzést, ahol az MSE fölényesen győzött az aranyosgyéresi cseszemesze felett. És elrebegi a nagy csapat tagjainak nevét: Hajnal, Sólyom, Fazakas, Kanyaró, Bölöni…

Mindenki találkozott mindenkivel. Leültek ismeretlenek egymás mellé, és ismerősként búcsúztak egymástól másfél óra múlva. Kiderült, hogy vannak közös barátaik és ellenségeik, szenvedélyeik, egyszerre jártak a Bolyaiba vagy a volt római katolikusba, az elemiben a szomszédos osztály ablakát törték be egy elcsúszott labdával, koptatták, vésték be nevüket a köztulajdont képező vihar- és pedagógusverte padokba. Minden lehetséges. Amerikás magyarok és százhalombattai haverok, régi szerelmek és új főnökök. Akik itt és ekkor békültek ki. Békekötésük nem kerül be az újságokba és a tévéhíradóba, csupán a magántörténelmi emlékezet lapjain fog aranybetűkkel pislákolni. És persze harmadikról is szó esett, ő hogy van, hol van, mit csinál, mikor volt itthon, tán már nincs az élők sorában, avagy eltűnt gazdagon és dicsőn Las Vegas álparadicsomában. Holott az igazi éden itt volt néhány napig. Itt főzték a legjobb babgulyást tárkonnyal és karalábéval (!), aki nem volt ott, bánhatja. Tűzött a nap, és szólt a Bojtorján-együttes csupa régi kedves nótával, nosztalgikus hetvenesek legnagyobb örömére. Kézművesek kínálták portékájukat, könyvek keltek el kedvezményes áron. Ez sem ártott a tartalomnak. Sörsátrak és micikék méterszám.

De mégis a legjobb az volt, hogy rengeteg gyereket lehetett látni, hallani, nyüzsögni mindenütt. A legkülönösebb keresztnevekkel, régiekkel, ókalendáriumokból kiszedegetett és hollywoodi ihletésű nevekkel, 18–19. században divatozó nevekkel. Elevenek, jó mozgásúak, rossz étkűek, nyűgösek és vidámak, elkényeztetettek és körülrajongottak. Ők „a jövő nemzedéke", amely talán itthon marad, követi szülei példáját, akik veszteg maradtak, visszaszármaztak, itt vállaltak gyermeket, munkát, látnak esélyt. Egyszerű magyarok.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Elegendő az oltóanyag

Megyénkben az idei év során 207-en betegedtek meg kanyaróban. 60 százalékuk marosvásárhelyi, 40-en vidékiek. Jó hírnek számít, hogy két hete nem történt újabb megbetegedés – tájékoztatott dr. *Stelian Caraghiaur*, a megyei közegészségügyi igazgatóság szóvivője. Érdeklődésünkre elmondta, hogy 6.000 gyermek nem kapta meg a kanyaró elleni védőoltást megyénkben, amit hamarosan pótolnak, mivel a napokban újabb 4.000 adag oltóanyag érkezett, ami a meglévő 3.700 adaggal elegendő lesz az elmaradt oltások pótlására. A kanyaró elleni védőoltást 9-11 hónapos korban adják be először, amit 5-9 éves kor között kell megismételni.

Hepatitis A

Vannak-e járványos májgyulladásos esetek megyénkben? – tettük fel a kérdést a szóvivőnek, aki elmondta, hogy áprilisban Dályán betegedett meg öt gyermek, és 23-an kapták be a megelőzést szolgáló oltást azok, akik a betegekkel kapcsolatba léptek.

Az utóbbi időben a Héjjasfalvához tartozó Kükullősárdon vettek nyilvántartásba 31 hepatitis A vírus okozta fertőző májgyulladásos beteget, és 27 személyt oltottak be a környezetükből.

A fertőző májgyulladás általában enyhébb tünetekkel jár: láz, rossz közérzet, étvágytalanság, hasi fájdalom, sötét színű vizelet, világos széklet, de lehet tünetmentes is. A diétán és néhány napig tartó ágynyugalmon kívül a lázat kell csillapítani, az előírt diétát kell betartani, és fontos a bő folyadékfogyasztás.

Mivel a fertőzés emberről emberre terjed, a további esetek elkerülése érdekében a beteg nem mehet közösségbe, evő- és személyes tisztálkodási eszközeit fertőtleníteni kell.

Ilyenkor, szeptemberben, tanévkezdés után a gyermekközösségekben is előfordulhat, ezért az esetleges tünetekre fokozottabban oda kell figyelni.

Becsengetés előtt

Nagy Székely Ildikó

Régi szeptemberek szorongásait őrzöm még magamban. Óvodásként, elemistaként mindig úgy indultam el a lakhelyünktől a tanintézetig vezető, pár lépésnyi úton, mint sűrű rengetegbe a legkisebb leány. Aztán, ahogy teltek az évek, és nőttek a távolságok, félelmeim is megszelídültek, mi több, a középiskolai és egyetemi években szinte kizárólag a találkozások, újrakezdések örömét jelezte a becsengetés. Csaknem egy évtizeddel ezelőtt, kisfiam óvodássá válásakor azonban újra erőt vett rajtam a régi aggodalom. De akkor már valami büszke ünnepélyesség is keveredett a gondolataimba, a készülődés, útra bocsátás megható izgalma. Ősz elején mindig visszatér hozzám ez az érzés, négyévente pedig különösen felerősödik. Az ismeretlentől, az idegentől féltem azt, aki számomra a legfontosabb, az ételágazásoktól, „huppanóktól”, mindattól, ami egy kisóvodást, -iskolást, -kamaszt túlságosan próbára tehet. Nem hiszem, hogy egyedül lennék ezekkel az érzésekkel. Eddigi tapasztalataim azonban azt igazolták, hogy leginkább azzal könnyíthetem meg gyermekem számára az elindulást, ha szorongás helyett bizakodom. Mindenekelőtt a saját, fentről kapott erejében, tehetségében.

Másrészt a pedagógusok kiválasztottságában, lelki elkötelezettségében. Abban, hogy nemcsak szerteágazó tudást, mindig változatlan, feltételektől független szeretetet is képesek adni. A kisiskolás időszak előtt csodálatos négy óvodai évet éltünk át, de akkor vált igazán második otthonunkká a kövesdombi „mesesziget”, amikor nemcsak gyermekem, hanem én is a magaménak kezdtem érezni azt. Ha másként is, de hasonló tapasztalatot hoztak kisdiáksága esztendői. Egy kiskamasz útnak indítása viszont már egészen másfajta hozzáállást igényel, ennél az életszakasznál láthatatlanul kell jelen lenni, elengedve őrködni. Ehhez és a kisebbek, legkisebbek szerencsés útnak indításához kívánok sok erőt, kitartást szülőtársaimnak ezen a meleg, biztató őszelőn.

Az orvos felelőssége (3.)

Védőoltás a múltban és ma

A csecsemőtáplálásról, csecsemőkori betegségekről, a védőoltások jelentőségéről és gyakorlatáról tartott előadást Marosvásárhelyen július első napjaiban dr. Bókay János **csecsemő- és gyermekgyógyász, gyermek-gasztroenterológus főorvos, a budapesti Semmelweis Egyetem I. Számú Gyermekklinikájának osztályvezető egyetemi adjunktusa.**

Bodolai Gyöngyi

Sorozatunk első részében elmondta, hogy neves orvosdinasztia ötödik leszármazottjaként azon a klinikán dolgozik, amelyet elődei, a magyar gyermekgyógyászat nemzetközi hírnevű megalapítói és elismert művelői alapítottak és igazgattak hosszú éveken át. Azt is hangsúlyozta, hogy a védőoltások vonatkozásában családi vonalon is elkötelezett, hiszen dédapja, ifj. Bókay János a magyarországi himlőoltás országos irányítójaként hozzájárult a járványok megelőzéséhez, és éveken keresztül irányította a vezetése alatt álló klinikán működő Országos Központi Védhimlőoltó Intézetet, illetve nagyon sokat tett azért, hogy bevezesse az akkor népbetegségnek számító diftéria (torokgyík) intubációs kezelését, és elterjesztette a diftériaellenes védősavó alkalmazását, amivel sok diftériás gyermek életét mentette meg. (Ebben az időben a torokdiftériában megbetegedettek 25–30%-a meghalt, a gégediftériának pedig 90% volt a halálozási aránya.) Legfontosabb megfigyelését, miszerint a bárányhimlő (varicella) és az övsömör (herpes zoster) közös eredetű betegségek, ő írta le először, abban az időben, amikor a vírusokat még nem is ismerték, és közreműködött a gyermekbénulás (poliomyelitis) kórtanának tisztázásában.

– Előadásában dr. Bókay János főorvos az előzményekről is említést tett, ami a személyes példa fontosságát igazolja.

– Magyarországon az oltások elterjedése Mária Teréziától származik, aki a nagy feketehimlő-járvány során annyira megbetegedett, hogy feladták neki az utolsó kenetet. Miután túlélte a betegséget, az oltások élharcosává vált, és a gyermekeit is beoltatta himlő ellen. Így elmondható, hogy Magyarországon az oltással kapcsolatos mozgalom kezdete a Mária Terézia nevéhez fűződik. Az ő példája igazolja, hogy azzal lehet a legtöbbet elérni, ha az ember jó példával jár elöl.

– Elterjedt rólunk, hogy Romániában az átlagember nem oltatja be a gyermekét, holott az egészségügyi hatóságok nem biztosították folyamatosan a különböző oltóanyagokat. Úgy tűnik, hogy a kanyarót illetően is ez volt a nagyobbik probléma, annak ellenére, hogy valóban voltak olyan szülők, akik visszautasították, hogy gyermeküknek beadják a védőoltást.

– Ez a jelenség Magyarországon is előfordul, és komoly küzdelmet kell vívni az oltásellenes mozgalmakkal. A természetességre való törekvés alapvetően nem baj, ha a megfelelő információval párosul. Bár nem szerencsés a párhuzam, induljunk ki abból, hogy olyan szülők közül – akik a vegetáriánus táplálkozás felé irányulnak, akik csak a biopiacon vásárolnak, akik otthon akarnak szülni, ha megtehetik, akik a homeopátiát választják a gyógyszerek helyett – kerülnek ki azok, akik nem akarják beoltatni a gyermeküket, mert véleményük szerint a védőoltás mérgező. A túlzott természetességre törekvő szülőknél egyedül csak a felvilágosítással lehet célt érni. Ha a védőoltásokkal kapcsolatos információkat nem tesszük a helyére, akkor a szülők megtagadják, hogy gyermeküket beoltsák, és ismét megjelennek a már megszűntnek hitt betegségek, amelyek szörnyűségeit a jelenlegi generáció már elfeledte. Nem is beszélve arról, hogy miután ezeket a betegségeket a mostani orvosnemzedék is csak tankönyvekből ismeri, az időben történő felismerés és kezelés is nehézségekbe ütközik!

– Miben látja a megoldást?

– Ha az orvosnak a pácienseivel, illetve azok szüleivel jó a kapcsolata, ha az orvos hiteles, és nem ad okot arra, hogy szavai mögött anyagi érdekeket feltételezzenek, akkor elfogadják azt, amit mond, és kisebb a valószínűsége annak, hogy a szülő a védőoltással kapcsolatos felületes, sokszor téves vagy szándékosan elferdített információkat valahonnan az internetről „vadássza le”. Olyan információkat, amelyek ellenőrizhetetlenek, tudományosan nem megalapozottak.

Másrészt az orvosnak mint nevelőnek először is a felnőtt lakosságot kell meggyőznie, a pedagógusokat, az egyházak képviselőit, mindazokat a hiteles embereket, akik a szülőknek továbbadják azt a tudást, amit az orvostól tanultak. Az internet pedig – miden előnye ellenére – amennyi valós, ugyanannyi hamis információt is tartalmaz, ami félrevezetheti a laikus olvasót.

Az orvosnak a védőoltásokkal kapcsolatosan az a legnagyobb felelőssége, hogy világosan elmagyarázza a szülőknek, milyen betegség ellen adják a védőoltást, mit jelent a betegség, hogy néz ki például egy kanyarós beteg, milyen súlyos tünetekkel, illetve szövődményekkel járhat, amelyek adott esetben a gyermek halálát is okozhatják.

– A betegséggel kapcsolatos tudnivalók mellett fontos a negatív híresztelések alapját képező jelenségről is tájékoztatni a szülőket.

– Természetesen, mint minden orvosi beavatkozásnál, a védőoltásnál is történhet baleset, ami abból adódhat, hogy egy-egy egyén az adott oltásra a nagy átlaghoz képest másképpen reagál. Adódhat abból is, hogy az oltást nem úgy adták be, mint kellett volna, az oltóanyagot nem az előírások szerint tárolták. A lehetséges problémák ellenére, ha a mérleg két serpenyőjét vesszük figyelembe, az egyikben az adott oltással megelőzhető betegséget, szövődményeivel, gyakoriságával, a másikban pedig az oltással esetleg kiváltott betegséget, annak előfordulási gyakoriságával és súlyosságával, akkor szembetűnő, hogy nincsenek egyensúlyban. A pozitív dolgokat kell világosan megmagyarázni. Ha ezt nem tesszük, akkor azok a szülők, akik azt gondolják, hogy meg akarjuk mérgezni a gyermeküket azzal, hogy a védőoltással higanyt, alumíniumot adunk nekik (ami ebben a formában ráadásul nem is valós), a tagadással válaszolnak.

– Míg a kanyaró elleni oltóanyag gyakran hiányzott az utóbbi időben, a legnagyobb csődöt Romániában a HPV (humán papiloma vírus) elleni védőoltás beadásának elmaradása jelentette. Ezt egy agresszív internetes kampány hiúsította meg. Ha azok a szülők, akik megtagadták, hogy kislányukat beoltsák, találkoztak volna olyan fiatal nőkkel, akik nem tudnak megszabadulni a vírustól, és látták volna, hogy milyen következményekkel jár a fertőzés, akkor feltehetően nem megy tönkre a külföldről nagy összegekért megvásárolt oltóanyag. Amihez jelenleg kérésre sem lehet hozzájutni.

– 2008–09-ben, amikor elérhetővé vált a HPV elleni oltóanyag, fölkértek, hogy foglalkozzam a témával. Nagyon alaposan utánanéztem, majd 2011-ben, amikor Marosvásárhelyen jártam, és erről tartottam előadást, éreztem, hogy nagy az ellenkezés. Ezért próbáltam az általam ismert tényeket minél jobban kiemelni, amit az idei előadásomban szintén megtettem. Amikor az oltások kapcsán újra szóba került a téma, elmondtam, hogy gyermekorvosként a másfél éves egyetlen lányunokám esetében pillanatnyi kétségem sem lesz afelől, hogy beadom a védőoltást. Egy orvos ilyen módon tud a leghitelesebb lenni. Annak, aki a kóros elhízással foglalkozik, és tanácsokat ad másoknak, miközben ő maga több mint száz kilót nyom, nehezen fogják a tanácsait elfogadni.

– A kanyaró Romániában olyan lakossági csoport köréből indult Beszterce és Kolozs megye határán, akiknek nincs állandó lakhelyük, vándorolnak nemcsak az országban, Európában is, ezért őket számontartani és utolérni nagyon nehéz.

– Sajnos, ilyen vonatkozásban a migráció is sok előre nem látható veszélyforrást rejt magában.

– Orvos ismerőseim, akik Afrikában dolgoztak, elmondták, hogy mennyire fertőzött a lakosság a hepatitis-B, C és HIV-vírussal. Ilyen szempontból mégsem vizsgálják a bevándorlókat, ami már a közeljövőben sok gondot okozhat.

– Európának nagy a felelőssége. Kiindulunk egy gazdasági meggondolásból álhumánum mögé rejtett történetből, úgy, hogy nem mérünk fel nagyon sok, egészségügyi, vallási, beilleszkedési és egyéb veszélyeket. Egyénre lebontva, rengeteg a tragikus sorsú menekült, akin az ember szeretne segíteni, globális szempontból viszont előbb-utóbb megálljt kell parancsolni a jelenségnek.

Hiteles forrásból

A bűvös körben

A reggeli készülődés perceiben vettem szemügyre augusztus 26-án, szombaton reggel, ahogy kinyitottak, majd benépesültek az Egészségforgatag sátrai a Ligetben, és az első, óvatosan érdeklődő kisgyermekes szülők és idősebb felnőttek is megjelentek. Az idő még alkalmas volt áttekinteni azt a bűvös kört, amelyet hét sátor alkotott, s amelyekben kedves, fiatal szakemberek, orvosok és terapeuták adtak tanácsokat az érdeklődőknek.

Bodolai Gyöngyi

Az egészséges életmódról információdömpinget hallunk manapság, tanácsokat és tiltásokat, amelyek egy idő után megdőlnek, érvénytelennek bizonyulnak, mások sohasem veszítik el örökzöld jellegüket. Bár jól ismerjük ezeket a tanácsokat, néha mégis hajlamosak vagyunk áthágni őket: az egészségünkre ártalmas ételeket fogyasztani, és a mozgás, esti séta, egy jó könyv olvasása helyett odatapadni a televízió képernyőjére azzal a hamis tudattal, hogy pihenünk.

Hogy mire kellene gyermekeink, unokáink és a magunk életében fokozottabban odafigyelni? Milyen szűrővizsgálatok szükségesek a betegségek megelőzésére? Hogyan lehet kiválasztani a hiteles forrásokat? Kitől kérhetjük azokat a tanácsokat, amelyek személyre szabottan segíthetnek egészségünk megőrzésében, az egészséges életmód szabályainak betartásában?

Dr. Sárossy Krisztina

Richter-patika

Ebben nyújtott eligazítást a Vásárhelyi Forgatag sokféle programja között az Egészségforgatag, amelynek fő támogatója az idén is a Gedeon Richter Románia volt. A marosvásárhelyi gyógyszercég forgatagi Richter „patikájában” három szakember – *Fodor Margit, Kovács Emese* és *Karin Pop* – felügyeletével gyógyszertári jelenetek kifestésén ügyködtek az óvodások és kisiskolások. Legsikeresebb alkotásaikat kiállították, s a többi sátornál is jól szereplő társaikkal együtt ajándékot kaptak: karkötőt, napellenzőt, noteszt, a szülők, nagyszülők pedig a Richter-patikákban kedvezményt biztosító kártyát és a gyógyszercég elegáns kivitelezésű ingyenes időszakos kiadványát, a Richter Vitát, amelyben az emberi testről, a betegségekről sok hasznos információ olvasható.

Zayzon Zsuzsanna, a cég közkapcsolatokért felelős menedzsere segített belépni a Richter kutatólaboratóriumába a 3D (háromdimenziós) virtuális valóság szemüveg segítségével, s közben megerősítette a Richter által kifejlesztett eredeti, új molekula, a cariprazine sikerét, amihez a vásárhelyi egység kutatói is hozzájárultak. Az új gyógyszer az úgynevezett negatív tünetes szkizofrén betegek kezelésére alkalmas. Forgalomba hozatalát az Egyesült Államokban és Kanadában engedélyezték, pozitívan véleményezte az Európai Gyógyszerügynökség (EMA), és az Európai Bizottság is kiadta a forgalomba hozatali engedélyt.

Táplálkozási és diabétesztanácsadás

Középkorú és idősebb emberek álltak már kora reggel sorba dr. Felvinczi Katalin táplálkozási szaktanácsadó, diabetológus szakorvos sátra előtt, ahol a vércukorszint, a testtömegindex, az össz-zsír arány és más mutatók megállapítását követően a doktornő megfontolt, hasznos tanácsokkal látta el a hozzá fordulókat. Érdeklődésemre elmondta, hogy láthatóan az idősebb korosztály részéről nagyobb az érdeklődés, továbbá hogy talált kiugróan magas vércukorszintet is a megvizsgált személyeknél. A közismert szakember, dr. Szabó Mónika tanítványának tartja magát, és a Tudor negyedbeli (1918. December 1. út 76/3. szám alatti) Noe Psihocenter rendelőben dolgozik, ahol csütörtök délutánonként táplálkozási tanácsokat ad gyermekeknek és felnőtteknek. Sátrában a Mi kerüljön a tányérba? interaktív játékra nyílt lehetőség.

Korai fejlesztés

Bőrünk egészsége

Ahogy már megszoktuk az előző Forgatagok során, *dr. Gáspár Réka* bőrgyógyász szakorvos az idén is jelen volt az Egészségforgatagon, és szombaton délben előadást tartott a tudatos napozásról. Kérdésünkre a doktornő elmondta, hogy a legtöbben anyajeggyel kapcsolatos véleményt kértek, emellett diagnosztizált ekcémás kiütéseket, gombásodást, tanácsot adott rosaceás (az arcbőrön kitágult erek okozta piros foltok) személyeknek. Elmondta, hogyan kell figyelni az anyajegyekre, milyen gyanús jelek alapján kell bőrgyógyászhoz fordulni. Az idősebbeket pedig arra intette, hogy a nap káros hatása okozta anyajegyek, napfoltok, öregségi szemölcsök megjelenése ellen fényvédő kenőcsöket használjanak. A sátorban a tudatos napozással kapcsolatos interaktív játékban vehettek részt kicsik és nagyok.

Dr. Felvinczi Katalin

Tüdőbetegségek – korai felismerés

A tüdő funkciójának vizsgálatára nyílt lehetőség *dr. Sárossy Krisztina* tüdőgyógyász szakorvos sátrában. A Dora Medicals rendelőintézet fiatal orvosnője spirométerrel mérte a tüdő kapacitását, működését. A légzésfunkciós vizsgálat (spirometria) abból áll, hogy nagy lélegzetet véve bele kell fújni a készülékbe, majd a kijelzőn megjelenő mutatókból fel lehet becsülni a tüdő állapotát, és következtetni lehet egy sor elváltozásra, mint például a hörgők szűkülete, a légzőizmok állapota, ami lehetővé teszi, hogy korai szakaszban felfedezzék az asztmát vagy a krónikus obstruktív tüdőbetegséget. Magam is kipróbáltam volna, de szombaton reggel éppen egyik sátorból egy másikba költöztek, mivel a rendkívül érzékeny műszer valamilyen okból nem működött. Sárossy doktornő elmondta, hogy az első nap meg is lepődött az érdeklődők számától, és arra számított, hogy szombaton, ami munkaszüneti nap, még többen jelentkeznek állapotfelmérésre.

Szemészeti szűrővizsgálat

Az első perctől kezdve megállás nélkül dolgoztak – mondta *dr. Szatmári Judit*, a Dora Opticris szemész szakorvosa, aki munkahelyén elsősorban a gyermekeket látja el. Az Egészségforgatag első napján főleg öt–hét év közöttieket, de felnőtteket is megvizsgált.

Az iskolakezdés előtt nagyon aktuális egy szemészeti szűrővizsgálat, hogy a látási hibákat minél hamarabb felderítsék, mondta, majd hozzátette: a megvizsgált gyermekek többsége nem járt még szemorvosnál, és volt közöttük olyan problémás eset is, amiről nem tudtak a szülők. Számukra alapos kivizsgálást javasoltak. Az idősebb nemzedék képviselői sem kerülték el a „tisztánlátás” sátrát, attól a kíváncsiságtól vezérelve, hogy dioptriájuk romlott-e vagy sem.

Szenzomotoros tréning

A MediKids gyermekgyógyászati központ sátra előtt érdekes feladatot kaptak a bátrabb gyermekek: kézzel kitapogatott formát kellett a meztelen lábfejükkel felismerjenek, a kisebbeket pedig a kagyló alakú eszközben billenőztették, forgatták. A sátorban *Vásárhelyi Enikő* mesterképzett gyógypedagógus, szenzomotoros terapeuta épp egy kisbabát vizsgált. Mint elmondta, a megyei kórház koraszülöttosztályán is dolgozik önkéntesként. Munkahelyén, a Marosszentgyörgyön működő központban (Malomrét – Râtul Morii utca 27. sz.) neuroszenzomotoros komplex vizsgálatot végeznek azoknál a gyermekeknél – három hónapostól 11 éves korig –, akiknek a viselkedése, mozgása, értelmi, szociális teljesítménye eltér a velük egykorúakétól. A szűrés során az idegrendszer érettségét, az izomtónust, a nagy- és finom mozgásokat, a kognitív képességeket, a nyelvi készségeket, a figyelmet, a térbeli tájékozódást, a ritmuskészséget mérik fel, továbbá szemészeti és audiológiai szűrővizsgálatot is végeznek.

(Folytatás a 7. oldalon)

Bőrgyógyászati vizsgálat

Dallamos C (II.)

Szilágyi Mihály

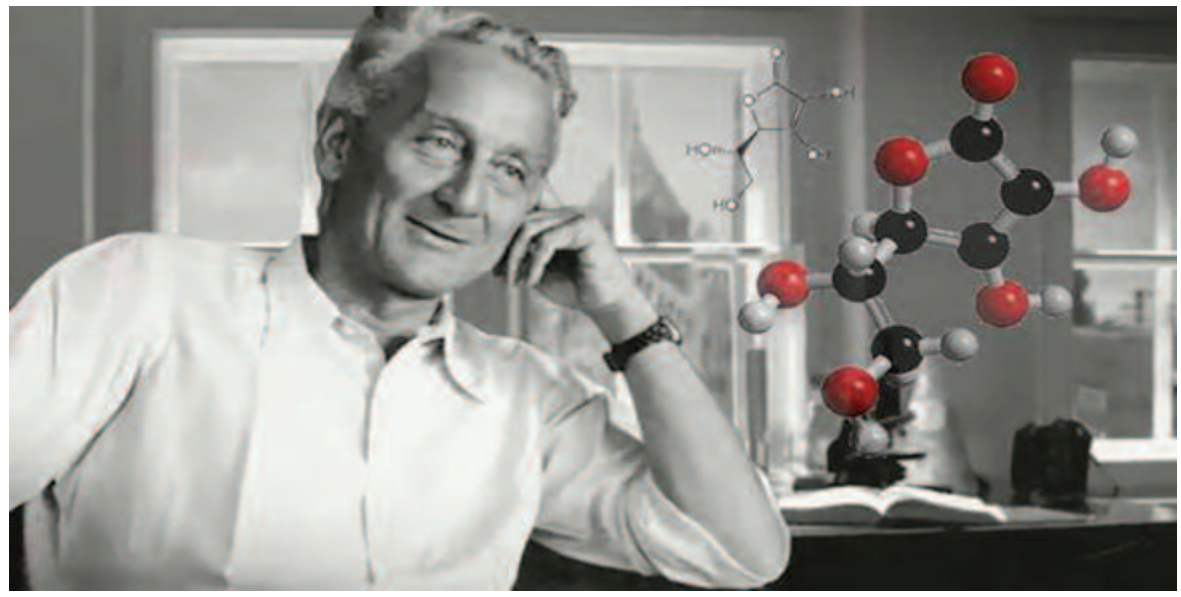

Rendkívüli ember volt Szent-Györgyi egyetemi tanárként is. Kollégái gyakran azért nehezteltek rá, mert különösen közvetlen volt a diákokkal. „Kollégáknak tekintette a fiatalokat, kirándulni járt velük, a fiúknak borzasztóan imponált, hogy amatőr repülő volt, amatőr búvár is volt, vitorlázott, autót vezetett, ne felejtsük el, ez a 30-as évek vége. Ha úgy adódott, akkor elment úszni a Tiszára a hallgatólányokkal, akkor is, hogyha egyiküknél se volt fürdőruha”… – emlékezik vissza Marx György.

Érdekes az a történet is, amikor éppen külföldön járt, mert különböző egyetemek díszdoktorrá avatták. Egyszer csak kapott egy táviratot személyesen a kormányzó úrtól (Horthy Miklóstól), hogy sürgősen térjen haza személyes kihallgatásra. Amikor bekopogott a kormányzó úrhoz, az kezet fogott vele, és elkezdődött egy beszélgetés. Hamarosan a lovakra terelődött a szó. Szent-Györgyi otthonosan beszélgetett ebben a témában is, ugyanis még Londonban megtanult sportszerűen bánni ezzel a fürge állattal. Addig-addig lovászkodtak a kormányzóval, míg a szárnysegéd feszengve-krákogva jelezte, hogy lejárt a hivatalos 15 perc. Szent-Györgyi megköszönte a kitüntetést, és távozott. Kifelé menet azonban megtudta a szárnysegédtől, hogy a kormányzó összetévesztette őt egy híres lótenyésztővel. Szent-Györgyi elmosolyodott, és így szólt: „Szegény lótenyésztő most biokémiáról társalog a főméltóságú úrral?”

1939-ben a békepárti tudós eladta a Nobel-díját a Magyar Nemzeti Múzeumnak, és a pénzösszeget felajánlotta a finn-szovjet háború finn szenvedőinek.

A II. világháború idején nem támogatta a náci eszméket, és Magyarország háborúból való kilépéséért dolgozott. Angol kapcsolatai miatt őt küldték Törökországba tárgyalni a kilépésről. Szinte krimibe illő fordulat, hogy míg ő külföldön tárgyalt, 1944. március 19-én a német hadsereg megszállta Magyarországot, így a terv nem sikerült. Ekkor már érvénybe lépett Hitler parancsa, hogy Szent-Györgyi Albertet mindenképp el kell fogni. Szent-Györgyi közben hazaérkezett Magyarországra, de szerencsére idejében megtudta, hogy rendkívül keresett személy, így sikerült elrejtőznie a Gestapo szemei elől. Ennek az eseménynek az emlékére írt életrajzi regényt Wisinger István A Nobel-díjas kém címmel.

Szent-Györgyi híre még az oroszokhoz is eljutott. Amikor a szovjet hadsereg lerohanta Budapestet, egy küldöttség felkutatta a bujkáló tudóst, és ki akarták menekíteni a veszélyes övezetből. Ő szabadkozott, hogy csak akkor hajlandó kimozdulni a pincéből, ha felesége és annak népes családja is velük mehet. Az oroszok nem ellenkeztek, az egész családot magukkal vitték egy biztonságos helyre, ahol őrizet alatt voltak. Mindent megkaptak, de a házat nem hagyhatták el. A professzor felesége próbára tette az oroszok tűrőképességét, és arra panaszkodott, hogy ő mozira vágyik. Csodák csodájára másnap már a szovjet katonák egész mozit szereltek a házba, hogy az asszony jobban élvezhesse a házi őrizetet.

A háború után parlamenti képviselőnek választották, de hamarosan rádöbbent, hogy a szovjet megszállás sem jobb a nácinál. Emiatt 1947-ben Amerikába távozott.

Magánéletében nem volt annyira sikeres, mint a tudományban. Négy felesége közül, akit a legjobban szeretett, az mellrákban halt meg 1963-ban, egyetlen lányát, Kornéliát szintén a mellrák rabolta el a világtól 1969-ben. E két súlyos csapás hatására Szent-Györgyi rákkutatással is foglalkozott.

Mint sok híres emberről, Szent-Györgyivel kapcsolatosan is születtek legendák. Volt olyan orosz hadifogoly, aki szentül állította, hogy a második világháborúban együtt volt hadifogoly a tudóssal, aztán egyszer csak érkezett egy helikopter, és titokzatos módon elrepült a kutató. Némelyek azt hiszik, hogy a C-vitamin felfedezése és előállítása miatt a gyógyszermaffia halálosan megfenyegette Szent-Györgyit, és a kitűnő egészségnek örvendő tudóst rejtélyes módon elütötte egy autó.

Tény azonban, hogy a 93 éves kutató életében 1986. október 22-én következett be a dallamos C-ben írt mű záróakkordja, amit a veseelégtelenségnek nevezett karmester dirigált…

Időskorában is szerette a társasági életet és a zenét, aminek mindent köszönhetett. Amerikai lakásán a legnagyobbak között Neumann János, Kodály Zoltán és sokan mások is felkeresték. Ha Albert édesanyja csak legyintett volna egyet, s azt mondta volna, hogy minek kínozni még zenével is a gyereket, a Szent-Györgyi Albert név ismeretlen lenne számunkra. Akik ma értelmetlen tantárgynak nevezik az ének-zenét, azok egy kicsit saját nemzetük ellen tevékenykednek, mert ezzel az egyik esélyt elveszik attól, akiből tudós lehetne.

A bűvös körben

Dr. Szatmári Judit

(Folytatás a 6. oldalról)

Az öt éven felüli gyermekeknél az iskolaérettséghez szükséges képességeket mérik (az idegrendszer érettségét, a nagy- és finom mozgásokat, a térbeli tájékozódást, a ritmuskészséget).

Ha a vizsgálatokból az éretlenség derül ki, az idegrendszer érettségét segítő intenzív terápiás gyakorlatokra tanítják meg a szülőket, illetve a csoportos terápián való részvételt biztosítják. A TSMT módszer fejleszti az egyensúlyzavaros, tartáshibás, eltérő izomtónusú, a nehezen kezelhető, figyelemzavaros, alvászavaros, hiperaktív, autista, ügyetlen gyermekek mozgását, a nyelvi készségek fejlődését – tette hozzá.

Játékos lábgyógytorna

Az Osteopharm Kft. sátra előtt a lábtornaszőnyegen játékos lábgyógytornára volt alkalmuk a gyermekeknek, akik ügyes és gyors munkájukért labdát kaptak ajándékba.

– Az a célunk, hogy minél alaposabban tájékoztassuk a szülőket és nagyszülőket azokról a rendellenességekről, mint például a lúdtalp, a rossz tartás, a gyermek- és serdülőkori gerincferdülés – amelyek felnőttkorra komoly mozgásszervi elváltozásokat és tartós fájdalmat okozhatnak. Ezt kellene megelőzni fokozott odafigyeléssel és a személyre szabott korrekciós eszközökkel – mondta *Olasz Szilárd* ortopéd műszerész és *Lőrincz Ferenc* terapeuta. A cég nyújtotta lehetőségekről, az elváltozásokról színes szórólap is készült, amelyet átadnak a hozzájuk látogatóknak.

– Vannak szülők, nagyszülők, akik ilyen alkalmakkor újra eljönnek, megállapítjuk a gyermeknél a problémát, de sajnos nem látjuk viszont őket a szakrendelőben, ahol segíteni tudnánk. Úgy érezzük, hogy a felnőttek zöme túlságosan terhelt, és nem szánnak időt arra, hogy a személyre szabott gyógyászati segédeszközöket (talpbetét, korzett) gyermekeik számára megrendeljék.

Játékos lábgyógytorna

Az Ortoprofil sátra

A hátitáska súlya

Az Ortoprofil gyógyászati segédeszközöket gyártó cég sátrában *Banga Tímea* és *Náznán Loránd* elmondta, hogy ortopédiai szaktanácsadást nyújtottak az érdeklődőknek, bemutatták a különböző terápiákat, beszéltek a helyes testtartásról az iskolapadban, ötleteket adtak a szabadidő aktív kihasználására. Örömmel tapasztalták, hogy a sátornál megforduló gyermekek nagy többsége sportol, sporttáncra, balettre jár.

Mivel pár nap múlva megkezdődik a tanév, elmondták a szülőknek: a hátitáska súlya nem lenne szabad meghaladja a gyermek testsúlyának a tíz százalékát, és figyelembe kell venni a gyermek testfelépítését és a távolságot, amit meg kell tennie az iskoláig. Közvetítették a cég gyógytornászainak véleményét, miszerint nem elsősorban a táska súlya idézi elő a gerincferdülést. Ennél nagyobb megterhelést jelent több órát ülni az iskolapadban – nyilatkozta *Szilágyi Zsolt* gyógytornász.

Az Ortoprofil sátránál a felnőttek számára is nyújtottak szaktanácsadást, bemutatták az ortopédiai segédeszközöket, ismertették, hogyan kell kiválasztani a megfelelőt, mit kell tudni a viseléséről. Az egyik fő látványosság egy korzett volt, amelyen a cég dolgozóinak az aláírása szerepelt.

Aki fontosnak tartotta a saját, gyermekei, unokái egészségét, reggeltől délutánig eltölthette az időt az egészségsarokban, ahonnan ismert és kevésbé ismert, megnyugtató vagy a szakorvos felkeresésére sarkalló információkkal, ajándékokkal, kedves, figyelmes szakemberek emlékével távozhatott.

Miért őszülünk?

Akiknek jól áll az ősz haj

Az ősz halánték a bölcsesség jele. Sokáig legalábbis ezt gondolták. Kutatók már régóta bebizonyították, hogy az őszülésnek semmi köze a bölcsességhez. Az őszülés életünk előrehaladásával együtt járó, természetes és visszafordíthatatlan folyamat.

Általában 40-50 éves kor között kezdődik, bár férfiak esetében ennél hamarabb is megjelenhet. Az idő előtti őszülés hátterében olykor hiánybetegség vagy hormonális probléma áll. A vashiányos vérszegénység esetén például zavart szenved az oxigénszállítás a szervezeten belül, melynek eredményeképpen fáradékonyság, rossz közérzet, hajhullás és ritkább esetben őszülés is jelentkezhet. A tartós stressz vagy váratlan lelki trauma is elősegítheti az őszülést, ahogy a hajhullást is. Ennek hátterében többek között az áll, hogy az idegrendszer aktiválódása miatt megváltozik a fejbőr vérellátása.

Aki betegség vagy nagy stressz miatt őszült meg, még reménykedhet, hisz egy brit és német tudósokból álló kutatócsoport azt állítja, egy szép napon képesek lesznek visszafordítani a folyamatot. Részben ugyanis sikerült helyreállítaniuk a haj (a szem és a bőr) színét okozó melanin termelését, a kutatók mesterségesen előállítottak egy, a melanintermelést ösztönző molekulát. A kutatók azonban felhívják a figyelmet, hogy csak nagyon kezdeti laboratóriumi kísérletekről van szó, és még nem tudni, hogy a haj eredeti színe teljesen helyreállítható-e. Azt azonban már most tudják, az eljárással a természetes őszülést nem lehet visszafordítani. Lehet azonban késleltetni a folyamatot: a haj egészsége érdekében ajánlott az egészséges és változatos táplálkozás, ezért együnk minél több zöldséget és gyümölcsöt. A B2- és az A-vitamin például alapvetően szükséges a haj egészségének megőrzéséhez. Ezenkívül óvjuk a hajunkat az erős napsütéstől, mert csökkenti a hajszálak ellenállóképességét. Emiatt, ha lehet, kerüljük a sorozatos hajfestést. Ennek következtében a haj veszíthet fényességéből, hamarabb kezdhet öregedni, regenerálódási folyamatai pedig lelassulnak.

Az őszülést masszív hidrogén-peroxid-felhalmozódás okozza, ez a szőrtüszők elkopása következtében alakul ki. A peroxid gátolja a melanin normális szintézisét, mely hajunk természetes pigmentációjáért felelős. A hajsejtek minimális mennyiségben folyamatosan állítanak elő hidrogén-peroxidot, de ahogy öregszünk, ez a mennyiség egyre nagyobb lesz. Magyarán: belülről fehérítjük ki a hajunkat, mely előbb szürke, majd teljesen fehér lesz. A szőrtüszők sejtjeinek vizsgálatakor derült ki mindez. A kutatók arra jutottak, hogy a hajtüszők egyszerűen nem képesek a hidrogén-peroxid által okozott károsodás regenerálására. Mindez pedig leegyszerűsítve a melanin termelését is befolyásolja. *(Richter Vita)*

Hatvanadik nyelvlecke

Fény és árnyék a város fölött

Ötvös József

Ünnepélyes, forgatagos napsütésben érkezem Torda felől a városközpont felé. A nap már valahol Budapest és Bécs között halad nyugat felé, de még visszasüt a pár emeletes tömbház fölött, és fénye mgtörik a feketén csillogó modern épület üvegfalán. Ma így fogad ez a város, s érzem is, hosszú idejű távollét vagy hosszú út után jó érzés hazaérkezni ide, amely ugyan nem szülőhelyem, viszont életem egyik megszépült ideje. Aztán felhangzik bennem egy kérdés: hol is érkezem én „haza" ebbe a városba?

Mert amint feltűnik Maroskeresztúr és Meggyesfalva között a kétnyelvű városi tábla, ahol egykor tehetségtelen művészek a táblafestést gyakorolták, bizony ott nem dobban meg a szívem sem a jobb oldali üzletsor látványától, sem a bal oldali műtrágyagyár füstös fogadásától. Valahol az irdatlan postapalota feltűnésénél kezdem érezni, hogy ez az én városom, s keresem is, mit láthatnak azok, akik először érkeznek Torda felől a városközpontba. Kellemes meglepetéssel veszem észre, az első felirat magyar: Kobak könyvesüzlet, s e kedves fogadtatásban még az sem zavar, hogy az augusztusi kánikulában kiszáradt a fényes épület előtti virágtartókban a virág meg a zöld fű.

A nap lassan Párizs felé halad, most már a főtéri épület másik oldalát világítja meg, ahol minden az Exchange felirattal kezdődik. Főtéri sétáim alatt ezt az angol szót véglegesen megtanultam: exchange – pénzbeváltó. No, persze, nem onnan tudom, hogy itt magyarul is kiírták volna, de az épület másik végében is van egy pénzbeváltó, s ott legalább ennyi olvasható: forint maghiar. Méghozzá nem is akármilyen társaságban, mert fölötte ott látható az euró, az amerikai dollár, az angol fontsterling és a svájci frank. Úgy látszik, a magyar pénz még kell itt a városban, de a magyar szó nem nagyon.

Fotó: Nagy Tibor

Szikláról kell leugrania a színésznek.

– Uraim, megtettek mindent, hogy ne legyen semmi bajom? Mi lesz, ha elszakad a háló?

– ...

	POÉN 1.	KEMÉNY-FÉM	OLASZ ÍRÓ (DARIO) / FEKETE ÉGÉSTERMÉK		MONDA	A BALATON FOLYÓJA	...DEUX (KETTESBEN)	MUNKA (BIZ.)	RANGJELZŐ / ÓKORI HÁRMAS FOGAT		SZOVJET VADÁSZREPÜLŐ VOLT	ATLASZLAPOK!	LÁNGOL	HAJAT VÁG	TILTÓSZÓ / A MELEG TUDOMÁNYA		ÁLL ALATTI ZSÍRPÁRNA	A KÉN ÉS A RÁDIUM VEGYJELE		ELŐTAG: ÚJ
	A																				M
	ROMÁN GÉPKOCSIJELZÉS			EGYIK (NÉMET) / NŐI NÉV (MÁJUS 3.)						HELYSÉG SZEGED MELLETT / GYŰRETLEN						HEGYCSÚCS / TOJÁS (LATIN)				
	KEZDŐPONT / RÉGI FRANCIA VIDÉK (NY. FR.)						NÉVSOR / HATÁRÉRTÉK (LATIN)						BECÉZETT ITAL / HIBÁZTATÓ						OLASZ AUTÓJEL / MEGFELELŐ, HASONLÓ	
POÉN 2.	E	NAGYBETEG	OLASZ SZERELEM / MELLÉNY (FRANCIA)			TANJELZŐ UTÓTAG / BABÉTEL						AZ ÁRVA SZLOVÁK NEVE / KASZÁS						VÉRCSOPORT / AZ EGYIK TESTŐR		
ALBÁN KIRÁLY VOLT				RÓMAI 2000 / KUTYA		TÉLI SPORT / KIVÁLÓ, PAZAR		ANTE MERIDIEM (RÖV.) / VÉTLEN VAJ!			AKKOR INDUL! / ...ATYA BŰNE (QUEIROS)			A GYANÚ VÉGE! / JAPÁN DRÁMA			VISSZA, ELLEN (GÖRÖG) / SZIBÉRIAI FOLYAM			
ÉSZAKOLASZ VÁROS					ZAMAT / ...EKBERG (SZÍN.NŐ)				IDEGEN ÁRON / MAJA ROMVÁROS						TENGERHANG / TÉTOVÁN MOTOZ					
BONYODALOM (BIZ.)						ÁLLATOT ÖL A VADÁSZ / HANGJELZŐ LEHET				ŐRLŐÜZEM / A MARSHALL SZIGETEK RÉSZE						AZ EGYIK OLDAL / RAKÁS, KIS DOMB					FOCISZTÁR (DIEGO ARMANDO)
FRANCIA FÉRFINÉV / OLASZ AUTÓMÁRKA				NOBILIS / ZOKOG				AB... (HARAGOSAN) / AZ ARGON VEGYJELE						KÖLTŐI SÓHAJ / A MATT LÉNYEGE!			MAGYAR OPTIKAI MŰVEK / GYAPJÚSZÖVET			
			FOCIKUPA NÉVADÓJA / MAXI-ZACSKÓ				SZÁNDÉKOZÓ / KIS MÉRTÉKBEN						TRAVEN MŰVE / EBBEN AZ ÉVBEN								
AZ ÓN VEGYJELE / BIZTATÓSZÓ			CSEH ÉPÍTÉSZ / KUKORICAPÁLINKA			GABONÁT BETAKARÍTÓ / NŐI NÉV (SZEPT. 15.)						AZ EGYIK PINCÉR / ÁLMOS ANYJA								EZER! / TENGELY KÖRÜL MOZOG	
	ÓRÓMAI RÉZPÉNZ / SÉMI NÉP			...CAPONE / AZ ELBA CSEH NEVE		TOVA / NŐI NÉV (NOV. 14.)		SKÁLAHANG / KARAVÁNÁLLAT			...MCBAIN (KRIMIÍRÓ) / HELYESLÉS			HALÁL (NÉMET) / ...DE VEGA CARPIO				MAGAS NÖVÉNY / HŐSÖK... (BUDAPEST)		
OLCSÓ ANYAGBÓL KÉSZÜLT TÁNYÉR					OKTAT / MÉHCSAPAT				MENTESÍT, VIGYÁZ RÁD / HIDEG ÉVSZAK						CIRILL TÁRSA / TE ÉS ÉN					
ÍRÓGÉP RÉSZE LEHET						PARKERDŐ / MAGAD				A SEJT ÖRÖKLŐDÉSI ANYAGA / ERREFELE!						FILMSZTÁR (FRANCO) / KELETI JÁTÉK					
...SASZTRI, INDIAI POLITIKUS			ÁZSIAI KELMEFESTŐ ELJÁRÁS / FÉLFA!				AZ EGYIK HURKA / JOULE (RÖV.)						DISZNÓ (ANGOL) / TESLA (RÖV.)				AZ ÚJ ROMÁN LEJ / RÓMAI 1000			
L.N.J.	M														GÖRÖG BETŰ						

Augusztus 24-i rejtvényünk megfejtése: ***Csak addig vagyunk szigorúak mások iránt, amíg magunkat meg nem ismerjük.***

Néhol luxus még a mosdó

(Folytatás az 1. oldalról)
ezelőtti diáklétszámhoz képest, a 2014–15-ös tanévben ugyanis 87.534 gyermeket – tehát 1063-mal többet – írattak be a megye tanintézeteibe. Az említett időszakban 828 oktatási intézményben kezdődött meg a tanítás.

Egészségügyi működési engedéllyel mindössze két tanintézet – a Segesvárhoz tartozó Róra elemi iskolája és a héturi óvoda – nem rendelkezik (egyikben sincs vezetékes víz, belső illemhely), további 48 tanintézetnek pedig ideiglenes működési engedélye van, amelyet meg kell újítani. Egy segesvári óvoda kivételével vidéki intézményekről van szó, amelyek közül egyikben sincsenek mosdók. A jelentés arra is kitér, hogy a múlt tanévben a megye 19 tanintézetében orvosolták a hiányosságokat, így a szóban forgó óvodák, iskolák megkapták a végleges egészségügyi működési engedélyt.

Tűzvédelemből elégtelen

A tűzbiztonsági előírásoknak 50 tanintézet – 10 óvoda és 40 iskola – nem felel meg. Mihai Chirica államtitkár magyarázatot kért erre a helyzetre. Amint a jelentésből is kiderül, a tűzvédelmi engedéllyel nem rendelkező tanintézetek új vagy felújított, kibővített, manzárdosított épületekben működnek. A megyei vészhelyzeti felügyelőség illetékese elmondta, hogy a legtöbb tanintézetben a tűzjelző berendezés hiányzott, a tűzoltáshoz szükséges felszereléssel viszont a szóban forgó óvodák, iskolák is rendelkeznek. Az államtitkár nemcsak emiatt fejezte ki nemtetszését, a belső mosdók, illemhelyek hiánya kapcsán is hangsúlyozta, hogy 2017-ben ez megengedhetetlen. A megyei főtanfelügyelő leginkább azt találta aggasztónak, hogy a 641 tanintézetből 414-ben semmilyen védelmi rendszer – sem megfigyelő-kamera, sem biztonsági őr – nincs. Ami az iskolán belüli erőszakot illeti, a múlt évben mindössze két kirívó eset történt, a vidrátszegi és a megyeszékhelyi Nicolae Bălcescu iskolában.

A jelentés szerint szeptember 11-én 4649 kisdiák lép be először az iskola kapuján.

Mosdóvá alakulnak az önkormányzati irodák

Nem bontják le a sóváradi kultúrotthont

Az a szóbeszéd járja Sóváradon, hogy lebontják a falu jelenlegi művelődési házát, a lakosság pedig nem érti, hogy az 1960-as években emelt, ma is „új kultúr”-ként emlegetett középületet miért kell bántani.

Gligor Róbert László

Szó sincs a kultúrotthon lebontásáról – cáfolta a hírt megkeresésünkre *Bíró Csaba* polgármester, csupán az épület átalakításáról és felújításáról van szó. Az önkormányzat ugyanis pályázati támogatásból szeretné korszerűsíteni a hatalmas épületet, hiszen jelenlegi állapota és kihasználtsága nem megfelelő. A községvezető elmondta: februárban kilenc hónapot kaptak, hogy megszerezzék az építkezéshez szükséges terveket. Ezért jelenleg a műszaki tervezés időszakában vannak, amikor ez elkészül, akkor következhet a közbeszerzés meghirdetése a kivitelezési munkálatokra.

A tervek szerint teljesen lebontják és újjáépítik az épület tetőszerkezetét. Ezt már többször is kijavították, de mivel igen alacsonyra volt építve, nem megfelelő a vízelvezetése, ezért állandóan beázik a tetőzet és a mennyezet. Az épületet hőszigetelik, kicserélik a nyílászárókat és a villanyhálózatot, mosdókat alakítanak ki, ezenkívül új kerítés is épül. A tetőszerkezet a mostani fa- helyett vasbeton gerendákra fog épülni, de jelenlegi kialakításában a déli fal nem bírná meg ezeket, ezért ezt a falat le kell bontani és alaptól újjá kell építeni egy részen, hogy összefüggő falat nyerjenek – mutatott rá az elöljáró a szóbeszéd „alapjára”. Egyúttal az épület belső térhasználatát is módosítanák: a színpadi és nézőtéri rész változatlan marad, de az épület első felében levő helyiségek más rendeltetést kapnak: a felső teret is másként használnák ki, míg az alsó szobákat – ahol néhány éve még az önkormányzati irodák működtek – mosdókká alakítanák át.

A beruházásra 499 ezer eurót nyert az önkormányzat, amelyhez viszont egy 126 ezer eurós önrésszel is hozzá kellene járulnia. Ugyanis a tűzvédelmi engedély megszerzéséhez azt követelik a hatóságok, hogy a község egy 180 köbméteres víztartályt is építsen, hogy szükség esetén legyen tűzoltási lehetőség. Hiába van az épület előtt tűzcsap, a vízszolgáltató nem tudja igazolni azt, hogy képes óránként nyolcvan köbmétert szolgáltatni ezen a ponton – panaszolta el a községvezető, aki mindezek ellenére várja a műszaki tervek elkészítését, hogy reményei szerint már októberben meghirdethesse a közbeszerzést, és a jövő év első felében elkezdhessék a bontási, építkezési és átalakítási munkálatokat.

A hírekkel ellentétben nem az épületet, hanem csak annak déli falát bontják le – azt sem teljesen
Fotó: Gligor Róbert László

Parajdon táboroztak a szeredai diákok

A nyárádszeredai Deák Farkas Általános Iskola harminckét diákja táborozott az elmúlt héten a parajdi Urbán Andor református vendégházban, ahol tanáraik zene- és sporttábort szerveztek számukra.

Gligor Róbert László

Májai Imre testnevelés és *Ferencz Örs* zene szakos tanárok ötlete volt, hogy idén közös tábort szervezzenek a szeredai diákoknak, ugyanis sokan közülük sportolnak is és zenélnek vagy énekelnek is, így két külön táborban kellene a nyár egy részét eltölteniük. Így az eddigi külön programok helyett idén egy helyen tanultak, dolgoztak, szórakoztak a két szakterületen jártas diákok a *Harmónia – test és lélek* nevű táborban.

A nap reggel hétkor tornával kezdődött, majd külön foglalkoztak a tanárok a sportolókkal és a zenészekkel, énekesekkel: Májai Imre vezetésével napi két edzést végeztek a kézilabdások, míg *Ferencz Örs* és *Ferencz Csaba* zenetanárok a furulya, gitár és hegedű alaposabb kiismerését segítették, de az éneklő diákokkal is sokat gyakoroltak. Amikor éppen nem tanultak a diákok, akkor is kitöltötték minden percüket, *Antal Ilka* és *Ferencz Erika* szabadidős foglalkozásokat, csapatépítő és ügyességi játékokat, kézműves-foglalkozásokat, karaokeestet szervezett számukra. A Bethlen Gábor Alaptól nyert pályázati támogatásnak köszönhetően nemcsak a gyerekek szüleinek kellett kevésbé mélyre nyúlniuk a zsebükbe, hanem egy picivel többet is kaphattak a tanulás mellett a diákok, mint eddig: mindennap jutott fagyi, de voltak lazulni a wellness-központban, leereszkedtek a sóbányába is, ahol nemcsak csodálkozhattak, hanem tornászniuk is kellett, majd Korondra is ellátogattak, ahol a korongozás alapjaival ismerkedhettek meg. Így kellemesen és jó körülmények között lehetett tanulni, voltak olyanok, akik kimondottan csak sportoltak vagy zenéltek, de egy részüknek edzésről zenefoglalkozásra kellett szaladni, aztán vissza a pályára. Amíg a kézilabdások a napi két edzésen erőnléti gyakorlatokon dolgoztak, addig a zenészekkel és énekesekkel különkülön és együtt is foglalkoztak a tanárok. Intenzív munka folyt a hét folyamán, olyan, amit az iskolai keretek között és heti egy-két testnevelési, illetve zeneóra alatt lehetetlen elérni – mondta el Antal Ilka és Májai Imre. Utolsó este a zenész és énekes gyerekek a parajdi templomban fellépve mutatták meg, mit is tanultak, majd tábortűz mellett énekelgettek tovább szüleikkel, akik szép számban utaztak át a Sóvidékre, megtekinteni az előadást. Ferencz Örs úgy véli, a kitűzött célokat elérték a tábor végére, felemelő, szép műsort tudtak a parajdiaknak bemutatni Illés Lajos Cantus Hungaricus című műve néhány dalából és klasszikusok kamaraműveiből. Májai Imre is elégedett az eredményekkel, hisz húsz kézilabdással dolgozott keményen. Az erőnléti edzéseket augusztus elején elkezdték otthon, majd szeptemberben a labda is előkerül, a 9-12 éves lányokkal készülnek az októberben kezdődő megyei bajnokságra, ahová ezúttal két csapatot neveznek be a Nyárádszereda Sportklub színeiben.

Kellemes és eredményes volt a szeredai diákoknak a múlt hét. Fotó: facebook.com/Kézilabda Nyárádszereda

Kezdődik a 4. liga

Bálint Zsombor

Szombaton rajtol a labdarúgó 4. liga új bajnoki idénye. A rajthoz 15 csapat sorakozott fel, ugyanannyi, mint az előző évben, azonban a mezőny nem teljesen azonos a tavalyival, noha a bajnok Marosoroszfalu elbukta a feljutási osztályozót, a 3. ligából pedig nem esett ki Maros megyei csapat. Két klub azonban, a marosvásárhelyi Juvenes és az erdőszentgyörgyi Târnava úgy döntött, hogy nem iratkozik be az idei pontvadászatba, míg helyettük a megyei egyesület vezetősége a mezőméhesi Avântul és a dicsőszentmártoni Unirea Tricolor visszavételéről döntött. Mindkét csapat egyéves szünet után vesz részt a 4. ligában, Mezőméhes meg is kezdte az előző idényt, két fordulót követően azonban visszalépett. Itt jegyezzük meg, hogy az 5. ligában legjobban szereplő együttesek nem vállalták a feljebb lépést, a két új csapat úgy iratkozott be, hogy az előző bajnokságban sehol nem szerepelt. Az új bajnoki idényben Marosoroszfalu ismét megkísérelheti megnyerni a pontvadászatot, és másodszorra is megpróbálhatja a feljutást, azonban nem marad vetélytárs nélkül. Az esélylatolgatás értelmében Marosludas és a marosvásárhelyi MSE a legerősebb kihívói, de nem lehet figyelmen kívül hagyni Nyárádszereda vagy Szováta játékerejét sem.

Az első fordulót szombaton 11 órai kezdettel rendezik, az alábbi program szerint: Nagysármás-Mezőméhes, Marosvásárhelyi Gaz Metan-Nyárádtő, Nyárádszereda-Marosvásárhelyi Atletic, Marosoroszfalu-Ákosfalva, Dicsőszentmárton-Dános, Szováta-Marosvásárhelyi MSE, Kutyfalva-Náznánfalva. Marosludas áll.

Az ősz folyamán egyetlen hétközi fordulót vettek tervbe, szeptember 13-án, szerdán rendezik a harmadik játéknapot, egyébként a fordulók heti rendszerességgel követik egymást, november 25-ével bezárólag. A mérkőzéseket szombatonként 11 órától rendezik, kivétel a marosvásárhelyi MSE, amely a hazai találkozóit péntekenként 19.30 órától, villanyfényben játssza a Sziget utcai műfüves pályán.

Az 5. ligában is útjára indul a labda

Az idén három csoportban rendezik a labdarúgó 5. ligát Maros megyében. A rajtnál összesen 32 csapat sorakozott fel, ezeket a megyei egyesület három csoportba sorolta, földrajzi szempontok szerint. *Az északi csoportba* Abafája, Marosfelfalu, Lövér, Nyárádremete, Köhér, Szászrégeni Înfrăţirea, Görgénysóakna, Bátos, Alsóidecs, Magyaró és Mezőkirályfalva kapott besorolást. A *központi csoportba* Segesvár, Harasztkerék, Galambod, Mezőrücs, Balavásár, Szentpál, Gernyeszeg, Cikmántor, Csittszentiván, Kerelő és Tuson csapata került. A *déli csoport* összetétele: Mezőceked, Marosugra, Mezőtóhát, Mezőzáh, Marosludas, Radnót, Maroskece, Vámosgálfalva, Kükülőlődombó, Magyarsáros.

Az első forduló mérkőzéseit vasárnap rendezik az első két csoportban, míg a déliben, ahol csak 10 csapat van, szeptember 10-én rajtol a pontvadászat.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

ELADÓ 3 szobás, 80 m²-es, földszinti lakás a Rodniciei és a Livezeni út sarkán. Tel. 00-45-287-46366, e-mail: dosap1@yahoo.com. (3363)

ÉRTELMISÉGI nyugdíjas házaspár kiadó garzont vagy egyszobás lakást keres hosszú távra. Előnyben a November 7., a Kövesdomb és a Tudor negyed. Tel. 0745-706-399. (-)

ELADÓ cserép bontásból. Tel. 0748-018-453. (3328)

TŰZIFA eladó. Tel. 0747-594-011. (3395)

TŰZIFA eladó. Tel. 0755-864-507. (3395)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0749-837-290. (2879)

ELADÓK cserepek bontásból, 20 banis darabonkénti áron. Tel. 0747-974-242, 00-36-20-972-7779. (3421-I)

ELADÓ traumatológiai ágy, motoros, emelhető, dönthető, kerekeken levő, korláttal, fogódzóval, higiénikus matraccal. Tel. 0741-363-046. (-I)

agenția de turism
World Travel Shop®
utazási iroda

Málta

Hotel Bella Vista 4*..... Félpanziós ellátás

Ár: 299 euró/személy
Egész szezonban!

Az ár tartalmazza a szállítást repülővel Bukarestből, 7 éjszaka szállást, félpanziós ellátást, transzfereket, idegenvezetést.
Az ár nem tartalmazza a repülőtéri illetéket és az egészségügyi biztosítást.

Aurel Filimon (volt Iskola) u. 17. szám | Tel.: +4 0265 26 99 00 | Mobil: +4 0748 26 99 00;
www.worldtravelshop.ro

therezia®
Mezőpaniti tejtermékek...

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szúnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (3171)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (3272)

BÁRMILYEN MUNKÁT vállalunk: cserépforgatás, csatornajavítás, cserépcserélés, csatornapucolás. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0746-819-774. (3252)

MEGEMLÉKEZÉS

„Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap,
de szívünkben él és örökké itt marad."

Könnyes szemmel tekintek az égre, és kérem a Jóistent, nyugtasson békében.

Fájó szívvel emlékezem, hogy augusztus 31-én már egy éve itt hagyott volt férjem, HAVADTŐI ISTVÁN (Pisti). Emléked szívemben mindig élni fog. Olgi. (3548)

Szomorú szívvel emlékezünk augusztus 31-én KAMENITCZKY ÁRPÁDRA halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (3338-I)

Fájó szívvel emlékezem augusztus 31-én KECSKEMÉTI ERZSÉBETRE (Zsóka) halálának 3. évfordulóján. Nyugodj békében! Tibor. (3330)

Fájdalommal emlékezünk a bedei HAVADTŐI ISTVÁNRA halálának első évfordulóján. Emlékét őrzi testvére, Irén, három gyermeke és azok családja. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (3420-I)

Szomorú szívvel emlékezünk augusztus 31-én a volt fickói lakosra, id. VIRGINÁS JÓZSEFRE halálának 20. évfordulóján. Szép emlékét megőrizzük.
Leánya, Bözsi és családja. (3324)

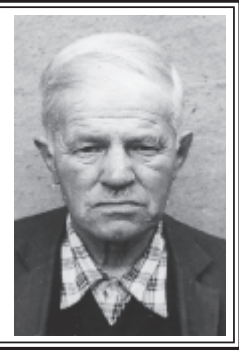

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház művészei, műszaki személyzete és minden munkatársa mélyen megrendülve búcsúzik a kedves kollégától,

VAJDA GYÖRGY
ügyelőtől,

aki hatvanhárom éves korában örökre megpihent.

Vajda György 1984-től lett a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház munkatársa, ezt megelőzően hat évet a Bábszínház kötelékében dolgozott.

Csaknem négy évtizedes pályafutása során több száz premier színrevitelében, több ezer színházi előadás zökkenőmentes lebonyolításában működött közre ügyelőként, a színfalak mögötti láthatatlanságban. Kollégái szerint olyan ember volt, akire mindig lehetett számítani, szerénységgel és diszkrécióval mindig megfelelő alkotói légkört teremtett. Professzionalizmusa és a színház iránti elkötelezettsége példaértékű volt; elsőnek érkezett és utolsónak távozott az előadás vagy próba helyszínéről, a néha adódó konfliktusok esetén „villámhárítóként" működött. Szakmai felkészültsége elismeréseként felkérést kapott filmek, tévéfelvételek elkészítésében való közreműködésre, és dolgozott Magyarországon a Kisvárdai Nyári Játékok kötelékében is. Szakértelmét, hivatástudatát olyan színházi alkotók is nagyra értékelték, mint Tompa Miklós, Hunyadi András, Dan Alecsandrescu, Parászka Miklós, Kovács Levente, Gali László, Novák Eszter, Anca Bradu, Béres Attila, Sebestyén Aba, Theodor Cristian Popescu, Keresztes Attila és Tompa Gábor rendezők, de a tervezők és más művészek is szívesen és eredményesen dolgoztak vele.

Tiszteletre és elismerésre méltó személyisége örökre megmarad kollégái emlékezetében.

Gyászoló szeretteinek vigasztalódást kívánunk. (sz-I)

A bánat, a fájdalom örökre megmarad, velünk lesz szép emléked, az idő bárhogy is halad. Kegyelettel emlékezünk id. DÁVID GYULÁRA halálának 3. évfordulóján. Emlékét őrzi felesége, Irén, fia, Gyula, menye, Szidónia és unokája, Boglárka. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (3429-I)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, anyós,

özvegy BARTHA ANNA
szül. Kovács
paniti születésű
volt marosvásárhelyi lakos

82 éves korában rövid szenvedés után augusztus 30-án csendesen megpihent a magyarországi Nagykanizsán. Temetése szeptember 4-én 12 órakor lesz Nagykanizsán.

Búcsúznak a gyászoló családok és hozzátartozóik. (3431-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett gyermek, drága édesapa és élettárs,

VAJDA GYÖRGY

a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház főügyelője

életének 64. évében, türelemmel viselt, rövid, de súlyos szenvedés után 2017. augusztus 30-án eltávozott az élők sorából. Temetése szeptember 1-jén 12 órától lesz a református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (3419-I)

Megrendülten búcsúzunk

VAJDA GYÖRGY

barátunktól. Nyugodj békében, Gyuri!

Szakács László és családja. (3430-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ESKÜVŐIRUHA-SZALON középkorú, kedves, kommunikatív ELADÓNŐT keres. Feladata az ügyfelek magas szintű kiszolgálása. Előnyt jelent az alapvető számítógépes ismeret, magyar és román nyelvű kommunikáció, varrónői készség. Fényképes önéletrajzokat várunk e-mailen: print.mures@yahoo.com, vagy hívj minket a következő telefonszámon: 0752-309-086. (sz.-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz hús- és hentesáruüzletébe ELADÓNŐT. Tel. 0744-681-130. (19259)

ALKALMAZUNK SZAKÁCSOT, SEGÉDSZAKÁCSOT, MOSOGATÓT, SZOBALÁNYT. Tel. 0745-696-055. (19258-I)

BUCSINON TALÁLHATÓ VENDÉGHÁZBA GONDNOKOT keresünk. Családok előnyben. Fizetés: 2000-2500 lej. Tel. 0745-696-055. (19258-I)

MAGYARORSZÁGRA, PÉKSÜTEMÉNYGYÁRBA keresünk DOLGOZÓKAT azonnali kezdéssel. Jelentkezni a 0745-111-103-as telefonszámon. (19264-I)

SÜRGŐSEN ALKALMAZUNK – azonnali kezdéssel – jókedvű, idős, nem fekvő úriember mellé munkakedvelő, aktív, kötelezettség nélküli, KÖZÉPKORÚ HÖLGYET. Ajánlunk munkakönyves alkalmazást és előnyös bérezést. A hajtási jogosítvány előnyt jelenthet. Érdeklődni a 0744-377-412-es telefonszámon mindennap 8-17 óra között. (19267)

A MAROSVÁSÁRHELYI INRECO ÉPÍTŐIPARI MAGÁNCÉG KARBANTARTÓT/NEHÉZGÉPSZERELŐT, valamint TEHERGÉPKOCSI-VEZETŐT alkalmaz. Az önéletrajzokat az inreco@inreco.ro e-mail-címre vagy a 0365/430-151-es faxszámnra várják. Tel. 0365/430-150. (19271)

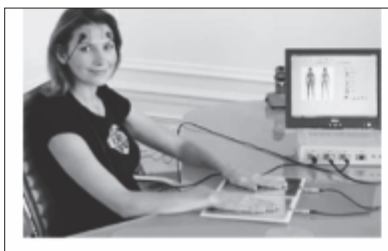

Gyógyászati újdonság Marosvásárhelyen!

Dr. Mercea Călin általános sebész főorvos, onkológiai sebész (Kolozsvári Urológia) magánrendelője

Mit jelent az ELEKTROSZOMATOGRAM?

Az **ELEKTROSZOMATOGRAM** a teljes szervezet forradalmian új vizsgálati módszere, amire most Marosvásárhelyen is lehetőség van. A vizsgálati módszer nagyon kényelmes, és csupán két percig tart, nem szükséges vérmintavétel, sem radiológiai vizsgálat, kontrasztanyagot sem kell lenyelni.

GYORS, NONINVAZÍV ÉS FÁJDALOMMENTES!

Az ELEKTROSZOMATOGRAM

- teljes képet nyújt a belső szervek működéséről
- információkat nyújt a légző-, az ideg-, az endokrin-, az emésztőrendszer, a szív- és érrendszer, az urogenitális rendszer, a csont- és ízületi rendszer, a nyirokrendszer működéséről, a koleszterin-, triglicerid-, vércukor-, vérkarbamid-, kreatininszintről
- információkat nyújt a szervezet immunitásáról, a vitamin-, ásványi anyagok és nyomelemek hiányáról, lehetővé teszi az egyénre szabott étrend kidolgozását a táplálkozási és anyagcsere figyelembevételével
- lehetővé teszi a profilaktikus ellenőrzést - a daganatos betegségek korai stádiumban történő felfedezését-megelőzését (onkoprofilaxis)
- lehetővé teszi a másodlagos szakorvosi véleményezést (second-opinion) a már kezelt betegek esetében
- a diagnózis felállítása helyben történik minden szerv esetében, meghatározzák a szervezet biológiai paramétereit, a sav-bázis egyensúlyt, a hormonszintet, a globális energetikai szintet (chacre energetuce), az ionogramot, az oxidatív stressz-szintet
- lehetővé teszi a betegségek korai stádiumban történő diagnosztizálását és az idegi-funkcionális kórismézést, a krónikus betegségek megelőzését.

A diagnózis biztos, a kezelés pedig javaslatokat is tartalmaz, figyelembe véve az allopata orvoslást, a természetgyógyászati terápiákra, illetve szükség esetén a beutalásra. A legújabb 3D (háromdimenziós) alkalmazás, amely lehetővé teszi a szervek megjelenitését. Az elektroszomatográf rendelkezik az Egészségügyi Minisztérium és az Európai Közösség tanúsítványával.

A vizsgálat során a kapott információ nagyon pontos, személyre szabott, beilleszkedik abba az elvbe, miszerint minden személy egyedi, a szervezet alkalmazkodása a környezethez egyénenként változik.

Mikor végeztetett utoljára teljes körű egészségiállapot-felmérést?
Szeretné tudni azt, amit a hagyományos vizsgálatok nem mutattak ki?
Megunta, hogy orvostól orvosig járjon, egy biztos diagnózis hiányában? Szeretné, ha a helyes diagnózist állítanák fel gyorsan, kényelmesen és fájdalommentesen?
Minderre létezik megoldás, hogy Ön ne kényszerüljön elhanyagolni legfontosabb erőforrását, az EGÉSZSÉGÉT.

Szánjon időt az egészségére!

A vizsgálatot rendkívül performans készülékkel végzik, és fontos az eredmények klinikai és laboratóriumi értékelése, a terápiát javasoló, a kezelést felíró orvos (30 évnyi) szakmai tapasztalata. A vizsgálatot mind a krónikus betegeknek, mind betegségmegelőzés céljából javallják.

A vizsgálatot dr. Mercea Călin *általános sebész főorvos, onkológiai sebész (Kolozsvári Urológia) végzi és értékeli.*
Előjegyzés és tájékoztatás: tel. 0724-240-559, 0741-029-271, 0735-221-260.
E-mail: doctor_mercea@yahoo.com Web: www.electrosomatograma-sanatate.ro

A Népújság hirdetési irodájában felveszünk APRÓHIRDETÉST a kolozsvári SZABADSÁGBA, a csíkszeredai HARGITA NÉPÉBE, a sepsiszentgyörgyi HÁROMSZÉKBE és az aradi NYUGATI JELENBE.

ULBS
Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

LUCIAN BLAGA EGYETEM – NAGYSZEBEN

FELVÉTELI 2017

Távoktatás és csökkentett látogatású oktatás

Távoktatási és csökkentett látogatású oktatási tanszék
Nagyszeben 550024, Victoriei sugárút 10. sz. Tel. 0269/250-432; titkársági program: hétfő–péntek 9– 15 óra között

Karok	Terület/Szak	Oktatási forma/ Helyek száma
Gazdaságtudományi Kar (tanulmányi időszak: 3 év)	**Üzleti ügykezelés /** Turizmuskereskedelmi és szolgáltatói gazdaság (akkreditált)	TO / 125 hely
	Menedzsment/Menedzsment (akkreditált)	TO / 100 hely
	Könyvelőség / Számítógépes könyvelés (akkreditált)	TO / 100 hely
	Pénzügy / Pénzügy-bank (akkreditált)	TO / 125 hely
	Marketing / Marketing (engedélyezett)	TO / 100 hely
Mezőgazdasági, Élelmiszeripari és Környezetvédelmi Kar (tan. idő: 4 év)	**Mezőgazdaság /** Hegyvidéki mezőgazdaság (akkreditált)	TO / 50 hely
	Élelmiszeripari mérnöki / Élelmiszeripari mérnök (akkreditált)	TO / 50 hely
Jogi Kar	**Jog /** Jog (tan. idő 4 év) (akkreditált)	TO / 120 hely
	Igazgatástudomány / Közigazgatás (tan. idő 3 év) (akkreditált)	TO / 75 hely
Mérnöki Kar (tan. idő: 4 év)	**Mérnöki és menedzsment /** Gazdasági mérnök mechanika szakterületen (akkreditált)	TO / 50 hely
	Bányászat, kőolaj- és gázkitermelés / Szénhidrogének szállítása, raktározása és elosztása (engedélyezett)	CSLO / 60 hely

*TO – távoktatás; CSLO – csökkentett látogatású oktatás

Beiratkozni a marosvásárhelyi kihelyezett központban:
Unirea Főgimnázium
Mihai Viteazul utca 17. szám
Tel.: 0265-214-489.

dep.didu@ulbsibiu.ro
http://dldu.ulbsibiu.ro

Közlemény

A Coral Impex Kft. felhívja a lakosság figyelmét, hogy *szeptember 4-8. között* patkány- és rovarirtásra kerül sor Marosvásárhelyen, a tulajdonosi társulásoknál, valamint s*zeptember 11–15. között* rágcsálóirtás lesz a magángazdaságokban is, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatallal kötött 2011. szeptember 13-i 313-as koncessziós szerződés alapján. A munkálatok időtartama változhat, az időjárás függvényében.

A rágcsálóirtásnál felhasználandó szer hatóanyaga a Brodifacoum, a rovarirtásnál a D-Fenotrin és a Diflubenzuron, az Egészségügyi Minisztérium által engedélyezettek, mérgezés szempontjából ártalmasnak (Xn) és irritálónak (Xi) minősülnek.

Kérjük, hogy figyeljenek a gyerekekre és háziállatokra, a balesetek elkerülése végett. Ha mégis a szervezetükbe kerülne a szer, azonnal jelentkezzenek a marosvásárhelyi nagykórház sürgősségi osztályán.

Az esetleges nézeteltérések elkerülése végett emlékeztetünk, hogy a Coral Impex Kft. az egyetlen engedélyezett társaság, amely rágcsáló-, rovarirtást és fertőtlenítést végezhet Marosvásárhelyen közterületen, lakótársulásoknál, magánházaknál és gazdasági egységeknél egyaránt.

A híres, jövőbe látó KLARA gyógyító és javasasszony segíteni tud Önnek abban, hogy élete jóra forduljon. Kötéseket, átkokat old fel, kibékíti a szétesett családokat, cégeket ment meg a csődtől, sikert visz a házhoz és nyereségessé teszi a vállalkozást, előzi a szerencsétlenséget, segít impotencia, alkoholizmus, epilepszia, meddőség, depresszió, egyéb betegség esetén, sikert hoz a szerelembe. Minden problémáját megoldja, az eseteket diszkrécióval kezeli.
Köszönetnyilvánítások: a vásárhelyi Marina köszöni Klarának, hogy férjét kigyógyította az alkoholizmusból; Corina Bukarestben kétévi különélés után kibékült kedvesével; Németországban Klaus ismét feleségével él, és sikeres üzletember lett; Ferenc Olaszországban kigyógyult a depresszióból, 7 év után megnősült; Constantin Kolozsváron újra a családjával van; Cristian Nagyváradon összeházasodhatott szerelmével; az amerikai George sikeres vállalkozás tulajdonosa.
Hívják bizalommal, Klara asszony 100% garanciát vállal munkájáért.
Tel. 0755-270-381. (Fizetett hirdetés: mp.)

SZÉKELYUDVARHELYI
NEMZETKÖZI
KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR
2017. szeptember 28 - október 1.
Városi sportcsarnok

târg de toamnă
őszi vásár
25éves

Borfesztivál
Székely Termékek Fesztiválja
Fogyasztási cikkek
Autók
Koncertek, néptáncok, lacikonyhák

Ajánlatunkért jelentkezzen
szeptember 15-ig!

Szervező:
Prima Press Kft., Székelyudvarhely
Telefon: 0266-218112
oszivasar@oszivasar.ro, www.oszivasar.ro

REGISZTRÁLJON
A MAGYARORSZÁGI
VÁLASZTÁSOKRA!
regisztracio.ro
TEL.: 0800-444-666
Minden magyar állampolgár szavazhat, aki előzőleg regisztrált.
Ha adataiban változás történt, jelentse be!
EUROTRANS alapítvány

Marosvásárhelyi Rádió România
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM

LAM,hiteles megoldások!
LAM MICROCREDIT · MIKROHITEL
tel.:0266-363-777
www.lammikrohitel.ro

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
– szőnyegmosás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Magazin agro-tehnic
SURTEC
Agrár-technikai áruház

AHOL AZ ÉPÍTŐANYAG-VÁSÁRLÁS ÉLMÉNY!

A SURTEC MŰSZAKI BARKÁCSÁRUHÁZ MEGNYITOTTA A MEGYE LEGNAGYOBB, LEGMODERNEBB ÉPÍTŐANYAG-LERAKATÁT ÉS MEZŐGAZDASÁGI SZAKBOLTJÁT CSEREFALVÁN.

Áruválasztékunkban kínálunk szinte mindent, ami a házhoz az építkezésekhez szükséges az alapoktól a tetőig, a legismertebb gyártók termékeit.

Mezőgazdasági szakboltunk széles választékával áll a kistermelők és farmergazdaságok rendelkezésére.

Házhoz szállítást biztosítunk!

Nyitvatartás:
hétfő-péntek: 07:00-től 19:00 óráig
szombat: 07:00-től 15:00 óráig
cím: Cserefalva 115 sz.
telefon: 0365/710-154
0756/082-528
e-mail: stejeris@surubtrade.ro

www.surtecagro.ro